

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan zvečer izvzemši nedelje in praznike ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem doma za vse leto 34 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za Nemčijo celo leto 28 K. Za vse druge dežele in Ameriko celo leto 30 K. — Na naročbo brez istodobne vpošiljave naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peteroslopnice petit-vrste po 14 h, če se oznanila tiska enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Knafovih ulicah št. 5. — Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravištva telefon št. 85.

Nemški poslanci v borbi proti Slovincem.

Naši ljubeznivi narodni nasprotniki nas slikajo kot narod brez naobrazbe, brez kulture, da, celo brez književnega jezika; kadar pišejo o nas, je prezir in zaničevanje glavna tendenca njihovih izjav.

A vendar se tega »pritiklavega narodica«, kakor se izražajo, ki v njih očeh pravzaprav niti narod ni, boje skoro bolj kakor živega vraga.

Ce uvažujemo, da je nas Slovencev jedva poldrug milijon, a se nas boji in se pred nami trese skoro sto-milijonski narod nemški, je to dokaz, da Slovenci le nismo tako prezirani vredna količina, kakor se nas hoče semtertja predstaviti javnosti. Ako res nismo narod, ako v istini nimamo nobene kulture, ako nas res niti ne spaja vez književnega jezika, čemu se potem proti takemu neznatnemu faktorju dviga vsa nemška javnost in kriči o nevarnosti, ki baje grozi nemški narodni posesti s strani pritlikavih Slovencev?!

Ali si s tem nemška gospoda ne izdaja sama sebi značilnega ubožnega spravevala?

Dvojno je mogoče: Ali smo Slovenci faktor, s katerim je v političnem življenju treba resno računati, ali pa vidijo nemški politiki v nas samo strahove, ki nimajo nobene realne podlage.

Ker pa Nemci vedno s ponosom naglašajo načelo »Wir Deutsche fürchten nur Gott, sonst Niemanden auf der Welt«, si ne moremo misliti, da bi se poleg boga bali še strahov, zato smo mnenja, da smo vendarle Slovenci postali že faktor, ki se ga bodo sčasoma morali naučiti uvaževati tudi naši narodni sovragi. Zato je naravnost glupo, ako nas hočejo Nemci, kadar se jim zdi umestno, omalovaževati in bagatelizirati, ko si s tem bijejo sami po zobeh.

Ce bi bili Slovenci res »quantité négligeable«, potem bi pač Nemci ne klicali proti nam na pomoč pekla in nebes, kakor se to godi v zadnjem času dan na dan.

Pretekli teden sta v Celovcu poslanci Dobner in odvetnik dr. Knappitsch grmela proti Slovincem, da se je kar bliskalo, in slika v najbolj črni barvi opasnost, ki grozi nemškemu Muhlju od obstojnih Slovencev. A še ni poteklo osem dni, ko so zapeli nemški politiki isto pesem tudi v Gradcu.

Tu sta v nedeljo tradirala o slo-

venski nevarnosti poslanca Marekhl in dr. Hofmann-Wellenhof.

Ce bi se njiju besede jemale za suho zlato, bi moralo biti nemštvo na robu pogina in popolnega poraza.

Poslanec Marekhl je črtal v najtemnejših barvah položaj spodnještajerskih Nemcev ter zatrjeval, da se nemštvo na Spodnjem Štajerskem potopi v slovenskem morju, ako ne bo našlo razumevanja in podpore pri rojakih na Gorenjem Štajerskem. Po njegovem mnenju bi sicer slovenska nevarnost še ne bila tako velika, ako bi ne prežal v ozadju — »jugoslovanski panslavizem«. Ta »jugoslovanski panslavizem« je Marekhl nekaj tako strašnega, da se mu tresejo hlače največjega strahu. Razumemo strah sedanjega celjskega poslanca! A počiti ga moramo, da se naj ne boji — »jugoslovanskega panslavizma«, zaradi tega on lahko docela mirno spi, bati se mu je nečesa drugega.

Morda mu je še v spominu usoda Henrika Wastiana pri zadnjih državnozborskih volitvah! Enaka usoda bo prav gotovo doletela tudi njega pri prvih bodočih volitvah, če bodo Slovenci v celjskem okolišu postopali tako preudarno, kakor svoječasno mariborski slovenski narodnjaki. S tega stališča ima torej Marekhl popolnoma prav, ako jeji radi slovenske nevarnosti, toda ta opasnost ne grozi toliko nemštvu, kakor Marekhlomemu državnozborskemu mandatu.

Menimo namreč, da bodo Slovenci in socialni demokratje v celjskem volilnem okraju najkasneje v 6 letih že lahko zaklicali Marekhl: »Danes poslanec celjski in nikdar več!«

Poslanec Wellenhof ni bil v tako elegičnem položaju, kakor celjski poslanec. In to je umljivo.

Marekhl toži in ječi, ker čuti, da se mu majo tla pod nogami in da sloni njegov mandat na trhljih nogah, dočim je dr. Hofmann opiraje se na svoj sigurni mandat agresiven in drzovit.

Po svoji stari navadi, znani že iz njegovih govorov v proračunskem odseku, je zabavljaj na slovensko ljudsko šolstvo, se norčeval iz slovenske zahteve po vseučilišču v Ljubljani ter dokazoval nepotrebnost slov. gimnazij in učiteljskega. Da so pri tem dobili svoj delež tudi slovenski uradniki, se razume samo ob sebi, saj poslanec graškega mesta ne izpusti nobene prilike, da bi ne udaril po omraženih slovenskih uradnikih.

ker ga je na to gnala neka notranja sila, nego tudi zato ker je vedel, da se mitničarski prejemnik njegovega tuljenja vsak dan znova ustraši.

Delavnica je bila že davno pometena in v red spravljena, ko je prišel naposled mojster Matije. Vajenec ga je z začudenjem gledal, kajti še nikdar ga ni videl tako resnega in zamišljenega. Sodil je, da se je moralo Matijcu primeriti kaj izrednega in smatrajoč zlovoljnost svojega mojstra za sigurno jamstvo, da se bliža velik vihar, je naglo popadel kladivo in začel neusmiljeno razbijati po neki napol dodelani skrinji.

To razbijanje je vzbudilo Matijca iz njegovih misli.

»Nehaj, nehaj,« je zaukazal Matije.

»Tako sem gotov,« je odgovoril vajenec in hitel zabiti nekaj žebeljev. Potem si je obrisal čelo, zapihal, kakor da je kdo ve kako utrujen in se previdno umaknil v stran, da ga je od mojstra ločila že več kot primeren razdalja, kajti dozdevalo se mu je, da se zna Matije vsak hip otresti svojih misli in da bi potem morda hotel z vajencem govoriti z rokami.

Toda ta dan so bila domnevanja sicer jako bistroumnega vajenca popolnoma neutemeljena. Matije ni imel nikakih sovraženih namenov glede svojega vajenca in tudi ni bil

Posebno ima na piki spoštovani dr. Wellenhof predstojnika ljubljanskega okrajnega sodišča.

Tega je že denunciral pri razpravi o justičnem etatu v proračunskem odseku, no, tudi to pot mu ni prizanesel. Izmisli si je o njem celo bajko.

Iz njegovora posnemamo tale pasus: »Nekaj dni po debati v proračunskem odseku sem dobil velik poštni paket, v katerem se je nahajala tale slika: v sredi gospod predstojnik in okoli njega njegovi zvesti podložniki. Pri sliki je bilo pismo, v katerem se gospod deželnosodni svetnik zafrkljivo zahvaljuje, da sem se ga spominjal; obenem se pripominja, da se lahko po tem prepričam, da on ni rjoveč lev, ampak pohlevno, ponižno jagnje. To postopanje sem namram justičnemu ministru dr. Kleinu označil kot brezaktnost in skrajno neokusnost.«

Vsakomur, ki ima količjak zdravih možgan, mora biti jasno, da je pošiljatelj, o kateri govori dr. Wellenhof, apokrifna.

Prepričani smo, da tudi dr. Wellenhof ni bil o tem niti trenotka v dvomu, a če je vključ temu šel gosodnega svetnika Einspielerja denuncirat pravosodnemu ministru, dokazuje to postopanje samo, da so našim narodnim nasprotnikom, če stoje tudi na isti visocini izobrazbe in omike, kakor dr. Hofmann-Wellenhof, najumnazarejša, najpoglejša sredstva dobra v borbi proti sovražnim Slovincem.

To značilno Hofmannovo dejanje si je treba zapomniti za slučaj, če nam bodo Nemci zopet očitali, da denunciramo nemške uradnike, ako zahtevamo, naj izvajajo zakone in spoštujejo enakopravnost slovenskega jezika!

Slovenski delavci v Trstu odpirajo oči.

Slovenski delavci v Trstu odpirajo oči. Z izrazom začudenja so se ljudje v Trstu vprašali dne 1. maja, ko so videli, da slovenski socialni demokratje slavijo delavski praznik sami zase in drugje, ne pa skupaj in tam, kjer njih sodrugi italijanske narodnosti, dočim so prejšnja leta slavili 1. majnik vedno skupaj na Montebellu. Prejšnja leta so imeli vsi en sam skupni shod, a letos so imeli Italijani svojega, a Slovenci svojega. In že na tem shodu, ki se je vršil predpoldne na novem trgu za seno, je sodrug Gaspari — ki je shod

predsedoval — povedal vzrok tej razdelitvi. Dejal je namreč, da bodo imeli slovenski socialisti popoldne sami svojo veselico v Rojano pri »Zlati kroni« in ne na Montebellu skupaj z italijanskimi sodrugi zato, »ker se naši ljudje čutijo svobodnejše in se svobodnejše gibljejo sami med svojimi, nego pa skupaj z Italijani.« Med vrstami je bilo tudi rečeno, da se druga, prejšnja leta, ko so slavili 1. majnik skupaj z Italijani, niso čutili svobodnih, da se niso svobodno gibali, ali, da povemo z drugimi besedami: da so morali plesati, kakor so jim Italijani godli. In to jim ni prav radi verujemo, da, celo še več: to je ravno ono, kar tržaški Slovenci, ki čutijo narodno, že od nekdaj trdijo: da namreč slovenski sodrugi služijo italijanski socialno-demokratski stranki — ki si je radi svojega absolutizma in terorizma pridobila naslov »rdeča kamora« — le za stafazo, a drugače da nimajo v stranki nikake besede. Koliko je slučajev... oziroma nič »koliko« — kar vsak shod socialne demokracije je bil tak slučaj: dokler je na shodu govoril italijanski govornik, pa naj bo Pittoni, naj bo Puecher, naj bo Pagnini ali pa kdo drugi, so vsi navzoči — Italijani in Slovenci — govornika pazno poslušali in mu — vsi brez izjeme — burno ploskali in prirejali. Ko se je pa oglasil — in vselej je bilo to šele potem, ko so bili vsi italijanski govorniki že povedali svojo — za besedo slovenski govornik, naj bo Kopač, naj bo Milost, naj bo Regent ali kdo drugi, tedaj se je pa vselej, in vsakem shodu pojavil čuden fenomen: dočim je bila dvorana prej natlačeno polna, se je začela v istem hipu prazniti: Italijani so smatrali shod končanim in so odhajali, ostajali so Slovenci sami: slovenskih govornikov niso hoteli italijanski sodrugi poslušati, kakor so Slovenci poslušali italijanske. — Pozno sicer, vendar so pa enkrat slovenski socialni demokratje v Trstu to spoznali. Mi jim moremo le gratulirati na tem spoznanju, dasiravno moramo obenem obžalovati, da ni to spoznanje prišlo prej. In prepričani smo, da bi to spoznanje še sedaj ne bilo prišlo, če bi jim ne bila odprla oči — »Narodna delavska organizacija«! Da pojasnimo! V vrstah jugoslovanske socialne demokracije v Trstu je vladala že več časa nezadovoljnost radi gori rečenih in še drugih zapostavljanj. Ali ta nezadovoljnost je bila le latentna. Le tu pa tam se je pojavil kak posamičen vidnejši znak te nezadovoljnosti. Ko se je pa v Tr-

stu ustanovila »Narodna delavska organizacija«, tedaj so ti vidni znaki nezadovoljnosti postali vsak dan pogostejši. Delavci so začeli izstopati iz socialne demokracije ter so pristopili k »Narodni delavski organizaciji« rekši: »Tam nas priznavajo in nam dovolje govoriti v svojem jeziku le, ko jim prinesemo svoje kronce, a drugače nas pitajo s ščavi! Tu bomo tudi nosili kronce, a bomo vsaj smeli vedno govoriti v svojem jeziku, bomo sami zase, svoji med svojimi.« In tako se je pripetilo, da ima ona »Narodna delavska organizacija«, ki so jo bili socialni demokratje proglasili za mrtvorojeno dete, dandanes preko 4000 članov. In ravno ta sijajni uspeh »Narodne delavske organizacije« je odprl oči gospodu Kopaču in njegovim drugom, ki so na čelu slovenskim socialnim demokratom. Ravno ta uspeh je storil, da so spregledali in sprevideli, da dokler bodo oni sami nič drugega nego pomožni sluge Pittonija in drugih voditeljev italijanske socialne demokracije, toliko časa ne bo več hotelo slovensko delavstvo za njimi. In zato so sklenili razdeliti se popolnoma. Sedaj trdijo oni, da »Narodna delavska organizacija« bi se ne bila mogla tako povspeti v tem kratkem času, če bi ne bili italijanski sodrugi sami tega zakrivil s svojim vedenjem nasproti slovenskim sodrugom. Prva posledica tega je, da zahtevajo slovenski socialisti v Trstu sami svojega tajnika. — Ze precej časa je temu, ko je neki znan tržaški slovenski socialist po nekem shodu v privatnem pogovoru rekel nekemu članu »Narodne delavske organizacije«: »Eh, kaj hočemo! Saj tako pridemo kmalu za vami!« — Kakor se vidi, so se začele te besede uresničevati! Slovenski delavci v Trstu odpirajo oči, se osamosvojujejo, rešujejo se jarma, v katerega so jih vpregli italijanski sodrugi in pod katerim jarmom so se morali truditi marsikdaj celo za italijansko liberalno stranko v Trstu, kakor na primer na ožjih volitvah za državni zbor leta 1901., ko so morali na povelje italijanskih sodrugov glasovati za Italijana Hortisa, mesto za Slovenca dr. Rybářa.

Iz proračunskega odseka.

Dunaj, 11. maja. Danes je proračunski odsek dovršil svoje ogromno delo, za kar je bilo treba 51 sej in skoraj 400 ur. — O poglavju »izdatki za umetnost in starinostvo« je poročal poslanec dr. Kramář, ki je predlagal, naj se za

LISTEK.

Stara devica.

Povest; spisal K. Oblak.

(Dalje.)

IV.

Mizarjev vajenec je rano zjutraj pospravljaj delavnico. To je bila njegova prva naloga vsak dan. Najprej je odprl okno in pogledal kako je vreme, potem je začel pometati. Kadar se je bilo vzdignilo toliko prahu, da je kakor gost oblak plaval nad tlami, tedaj je vajenec začel prepevati pobožno pesem, ki jo je bil po svoje prikojil. Čim se je zadril »povzdignimo metlo«, je vstopil mojster Matije v delavnico in je vajenca v šali zlasal. Fant je na ta jutranji pozdrav vedno odgovoril s strahovitim vpitjem in zbežal, Matije pa se je za njim smejal prav od srca. Dobro sta se umela mojster in vajenec in rada sta se imela.

To jutro pa je Matije zamudil jutranjo pesem svojega vajenca. Z začudenjem je vajenec dvakrat in trikrat ponovil svojo pesem, predno je prišel do spoznanja, da to jutro ne bo lasan in ne bo imel vzroka vpiti. In vpil je rad na vse grlo, ne samo,

nič zlovoljen, nego samo resen in zamišljen.

Stopil je k odprtemu oknu in dolgo gledal na cesto. Ponoči je bilo deževanje vendar ponehalo in zdaj je jesensko sonce parilo cesto, ki je bila še polna luž, da se je kar kadilo iz nje. Še dlje je Matije gledal na hišo, ležečo na nasprotni strani ceste. Okna so bila še zagrnjena, a večna vrata so bila že odprta, kar je bilo znamenje, da se je Fanika že polotila svojega običajnega jutranjega dela. A ker je ni bilo na spregled, je mizar končno zapustil svoje okno in ukazal vajencu, naj je zapre.

»Prinesi hrastovih desk,« je čez nekaj časa naročil Matije.

Med tem, ko je vajenec vlačil deske v delavnico, je Matije brskal po veliki skrinji, kjer je hranil vsakovrstne kovinske izdelke, potrebne za njegov obrt.

»Ali več, kaj bova sedaj naredila,« je Matije vprašal svojega vajenca. »Kadar so moj rajni oče — Bog jim daj dobro! — imeli tako delo, so me vselej vprašali: Kdor je naredi, je plačan, kdor je plača, je ne rabi, kdor je rabi, je ne vidi — kaj je to? Ali si uganil, kaj je to?«

»Ne,« je tiho odgovoril vajenec, ki še vedno ni verjel, da mine ta dan v taki prijaznosti, kakor navadno vsaj pet dni v tednu.

V normalnih razmerah je Matije navadno rabil vzklake, izbrane izmed živalskih imen, če mu je vajenec na kako vprašanje izjavil, da česa ne ve. Zdaj, ko je celo to izostalo, ni vajenec več dvomil, da je za danes njegova telesna varnost popolnoma osigurana in vsled tega se je zdaj zaupno približal svojemu mojstru.

»Ko so mi moj oče prvič povedali to uganko, je tudi nisem uganil,« je dejal Matije in začel meriti hrastove deske ter nanje s svinčnikom zarisovati različne črte. »Kdor jo naredi, je plačan, kdor jo plača, je ne rabi, kdor jo rabi, je ne vidi — to je mrtvaška krsta.«

»Hm!« Ta vzkljak je zdrsnil čez ustne vajenceve, ne le kot izraz hvalnosti za dano razjasnilo, nego tudi kot izraz novega začudenja. »Bog vedi, kaj mu je,« si je vajenec mislil in je zopet z nekako bojaznjivo gledal na svojega mojstra, ki je bil danes v resnici ves drugačen, kakor navadno dni.

Matije je med tem dovršil zaznamovanje na izbranih deskah in je naročil vajencu, naj jih razžaga.

»Pa pojdi za hišo in žagaj tamkaj,« je odredil Matije. »Ne maram, da bi danes oni-le morali poslušati naše razbijanje in žaganje.« Pokazal je pri teh besedah s prstom čez

ramo in vajenec je umel, da velja ta obzirnost Maroltovim. Izvršil je sicer gospodarjevo naročilo brez ugovora, toda sam s seboj je imel dolg pogovor o nagibih in o pomenu te obzirnosti.

»Gospod Marolt je tako mrtev in ker so ga prenesli v mrtvašnico, ga žaganje na noben način ne more motiti. Gospa in gospodična sta pa tako vajeni takega šuma.«

Pomena mojstrove obzirnosti vajenec ni našel, prav tako tudi ne vzroka. V svoji nizkotni duši je prišel celo na misel, da ima mojster morda zato obzire, da bi mogel naročeno krsto dražje zaračunati, dasi je mojstra dobro poznal in je vedel, da takega dejanja ni zmožen.

Tudi Matije je prišel za hišo in je čvrsto pomagal pri napravi krste. Tu je končno imel vajenec priliko dobiti razjasnilo za vse dvome, ki jih je bilo v njem vzbudilo gospodarjevo mnenje.

Prišli so namreč različni ljudje po različnih opravkih k Matijcu in z vsakim je imel mojster dolg pogovor o samoumoru gospoda Marolta. In vselej je mojster na koncu globoko zavzdihnil in dejal:

»Gospodična se mi smili... gospodična Fanika... Saj doma ni imela nič drugega... Oskrbovala je vse gospodinjstvo... vse je sama

umetniške ustanove in naročila zvišanja proračunjenih zneskov od 350.000 na 1 milijon kron. Nadalje je zahteval, naj se v umetniški svet in v komisijo za gojitve godbe pokličejo zastopniki vseh narodov. Minister Korytowski je odgovarjal, da je vlada pripravljena, zvišati tozadevni znesek na 800.000 kron, več pa ne more storiti, ker bo itak treba za poddržavljenje dunajskega konservatorija izdati 400.000 K. — Poslanec dr. Korošec je priporočal, naj bi država pospeševala umetniško življenje v slovenskih deželah. — Poslanec Hofmann-Wellenhof je zahteval znatno zvišanje državnih prispevkov za deželno umetniško šolo in za deželni muzej v Gradcu. — Poslanec Malik je priporočal ustanovitve muzeja v Ptuj in za subvencioniranje ptujske godbene šole. Pri glasovanju je bil predlog poročevalca dr. Kramarja, naj se postavka zvišanja na 1 milijon kron, soglasno sprejeta. — Potem se je začelo razpravljati o »pristanišni in sanitetni službi, mornarskem observatoriju v Trstu« in o »subvencijah za parobrodstvo«. Poslanec dr. Ploj se je bavil v svojem govoru z nezadostnim delovanjem pomorske oblasti v Trstu, grajal je, ker se pri oddaji pristanišnih del v Trstu ni oziralo na domača stavbna podjetja ter zahteval, da se mora pri parobrodnem prometu z Južno Ameriko ozirati na avstrijska podjetja. Trgovinski minister dr. Fiedler je priznal, da je zakonodajstvo v mornarskih stvarih res zaostalo, ker je dotična akcija samostojno organizirana šele dobro leto, toda sedaj se pridno deluje na izpopolnitvi. V ministertvu so že razpravljali o zavarovanju mornarjev proti nezgodam, o bolniškem zavarovanju, o zavarovanju mornarjev za starost in onemoglost. Nadalje je povedal minister, da je reorganizacija pomorske oblasti nujno potrebna, da se je z zgradbami pristanišč v Dalmaciji že pričelo ali pa se to zgodi prihodnje leto. Za ureditev tržaskih prometnih vprašanj se sestavi posebna komisija. — Po daljši debati so bila vsa poglavja sprejeta ter je bil poslanec dr. Steinwender izvoljen za generalnega govornika.

Jezikovni boji na Češkem.

Praga, 11. maja. V Kralj. Vinohradih so zborovala danes češka društva železničnih uradnikov, da zahtevajo popolno enakopravnost češkega jezika z nemščino na železnicih. Uradnikom so obljubili navzoči mladočeski, češko-socialni in agrarni poslanci dejansko podporo v njihovem boju za enakopravnost češčine v uradnem prometu.

Zvišanje častniških plač.

Dunaj, 11. maja. Krščansko-socialni poslanci in desničarji gospodske zbornice stojte neprestano na stališču, da se morajo delegacije sklicati najpozneje do konca meseca junija, da doženejo potom kompromisa zvišanje plač častnikom. Kronska svet prihodnjico nedeljo bo o tem odločil. — Ni pa nikakega upanja, da bi veljalo zvišanje za nazaj, pač pa se namerava dati v letu 1909. častnikom nadomestilo v takem obsegu, da ne bodo materialno prav nič prikrajšani, vendar ne bo treba zvišati proračuna za leto 1908.

Ogrski državni zbor.

Budimpešta, 11. maja. V današnji proračunski debati sta govorila poslanca Maniu in Zagorac. Prvi je obsojal vladno politiko in preganjanje nemadžarskih narodnosti. Proračun je odklonil. Poslanec Zagorac je imel dolg govor v hrvaškem jeziku. Dokazoval je, da je proračun kršitev nagodbe, ker državni zbor nima pravice določevati

storila... in nikamor ni šla... na noben ples... na nobeno veselico... vedno je bila doma... in prijazna je... prav prijazna...«

Če je pa kdo opomnil, da Maroltovi pač ne bodo mogli plačati hrastove krste, je mojster Matije skomizgnil z rameni in se najprej pogumno zlagal.

»Z Maroltom sva bila prijatelja... prav dobra prijatelja sva bila...« Potem pa dostavil: »Če mi krste ne bodo mogli plačati, pa tudi ne bom obubožal. Marolt je bil moj prijatelj in zato naj počiva v gospodski krsti.«

Ko je bila krsta narejena in črno pobarvana, jo je Matije postavil na sonce in je izbral najlepše okraske, kar jih je imel pri hiši, da jih pribije na krsto. Umetno so bili narejeni ti okrasni in svetili so se, kakor bi bili od zlata.

»V tako lepi krsti ležati, mora biti pravo veselje,« je menil vajence in preinilo ga je ponosno čuvstvo, da je v izdatni meri pomagal ustvariti ta umotvor.

(Dalje prihodnjik.)

tangende za avtonomno Hrvaško. Potem je našteval, kje in koliko prispeva Hrvaška po krivici za skupne stvari. Svaril je Madžare pred šovinizmom, ki jih bo pokopal ter jih pozival k sporazumljenju z narodnostmi, dokler ne bo prepozno. Na Hrvaškem vlada absolutizem, ker hočejo zdrobiti narodni odpor proti nezakonitosti. Hrvaška vlada pa nima avtoritete, in vlada brez avtoritete se ne more držati na površju. Svoj govor je zaključil Zagorac z Deakovimi besedami: »Za domovino se sme žrtvovati vse, le domovine same ne.«

Za razdolžitev uradnikov na Ogrskem.

Budimpešta, 11. maja. Za prevzetje uradniških dolgov se ustanovi večja banka s kapitalom 25 milijonov kron. Na krmilu te akcije stoji bivši trgovinski minister Vörös. Ministrski predsednik dr. Wekerle je obljubil, da bodo oblige-cije te banke sposobne za kavcijo.

Nemiri na Kitajskem.

London, 11. maja. V kitajski provinciji Yunanu je izbruhnila zelo resna vstaja, ki ima namen, vrči sedanjo dinastijo. Generalni guverner je brzojavil po vojaštvo.

Punt v Maroku.

Pariz, 11. maja. Sultan Abdul Aziz je v hudih škripih, ker se mu je izneveril poveljnik najmočnejše čete, Ben Bagdadis. Ta bi bil moral sultana spremljati v Marakeš, a mu je obrnil hrbet ter gre s svojo posadko 7000 mož v Fez, da ponudi svoje oborožene protisultanu Muleju Hafidu. Tudi paša Marakeša in mnogo odličnih mož iz Marakeša in Feza jezdi Muleju Hafidu nasproti.

Nova črnogorska prestolnica.

Cetinje, 11. maja. Včeraj je knez Nikola v navzočnosti vsega dvora, diplomatičnega zbora in vlade položil v Baru temeljni kamen za novo prestolnico. Pri tej priliki je imel knez govor, v katerem je naglašal, da je vse njegovo delovanje osredotočeno v tem, da postane Bar središče trgovine in industrije. Rekel je nadalje, da je s svojega potovanja v Petrograd prinesel prepričanje, da car Nikolaj in Rusija nikoli ne pozabita Črne gore; obenem je izrekel nado, da bo Črna gora tudi v bodoče deležna naklonjenosti mogočnega sosedu Avstro-Ogrske, ki je vedno pospeševala gospodarsko povzdigo Črne gore. Posebno hvaležno se je spominjal kneza Italije, od koder so prišli kapitalisti, da so povzdignili podjetniški duh Črnogorcev.

Dopisi.

Sv. Trojica nad Cerknico. Pri nas smo dobili dušnega pastirja po imenu Ludovika Bajca, ki se za vse drugo bolj zanima kakor pa za svoj posel, za kar je postavljen. Takoj po prihodu si je omislil klerikalno posojilnico, ki jo toliko potrebujemo kakor pri vozu peto kolo. Kmalu na to je ustanovil izobraževalno društvo; napravil je iz hleva, ki je last faranov, brez dovoljenja, kakor on pravi, dvorano za sestanek izobraževalnega društva. Potreba bi res bilo v naši gorski fari izobraževalnega društva, ker so ljudje še v resnici nevedni, obžalovati pa je, da se ljudstvo pod vodstvom župnega upravitelja Bajca ne bo moglo izobraziti, ker Bajec potrebuje še sam obilo olike; mesto da bi v cerkvi božjo besedo oznanjeval, je slišati le o opicah, junčkih, prašičkih itd. Pravzaprav pa služi imenovana dvorana le za pijančevanje; popiva v tem lokalu Bajčeva garda, mlado in staro, po cele popoldneve in še pozno v noč so slišali iz tega lokala samo kričanje in vpitje ter vidi pijane ljudi okrog laziti, kakor okrog kake šnopsarije. To je res lepo izobraževalno društvo! Menda tako izobraževanje deluje tudi že na Bajca, ki je oznanil, da bo praznik sv. Jožefa dne 18. marca, mi smo ga pa le kakor po navadi praznovali dne 19. marca. (Kakor se nam poroča od drugega dopisnika, so se klerikalni pijanci in pijanke posebno odlikovali na velikonočni ponedeljek v pijanosti, ko so se godile tudi nekatere »nesreče«. Eno izmed preteklih nedelj so se pa pijani devčarji in devčarice podali v gozd, kjer so pili in kričali kot divji. Ko je neki pošten faran prišel blizu in jim ni vsega potrdil, kar so govorili, so ga napadli in tekla je kri, da bo imela opraviti s stvarjo sodnija. Op. uredništva). Bajec dela tudi poleg tega dobro reklamo za očka Zorca. V cerkvi zapove: Fantje in moške, popoldne k večernicam, potem pa v dvorano! Ta soba služi Zorcu s pomočjo Bajca kot zakotna oštarija; pri tem ima Zorc dober »kšeft«, ker proda dosti vina; s tem se hoče tudi škodovati

pri nas nahajajočima se gostilničarjema, ker se mu nečeta klanjati. Zore baje nima nobene pravice točiti pi-jace! Prejšnji duhovniki so bili vsi proti temu, da bi se ustanovila kaka gostilna blizu cerkve, sedanjí Bajec pa daje sam priliko, da se poleg cerkve popiva in vpije. Ali misli, da je tako očetje Bogu v čast in dopadljivi? Sliši se, da namerava tudi ustanoviti mlekarno. To bo pa bolj težek porod, ker v naši fari se komaj dobi mleka za domače potrebe. Ali pa morda misli Bajec na kak umeten način proizvajati mleko. Kakor razvidno, je naš Bajec tako z nepotrebnim delom preobložen, da nima niti časa službe božje tako opravljati, kakor so jo njegovi predniki opravljali. Nekoč je prišel mežnar iz sosedne vasi, da naj bi šel tri bolnike previdet; za to ni imel časa, šel je raje k sodišču v Lož, da bi oprostil svojega podrepnika očka Zorca, da bi ga ne kaznovali, ker se je imel radi obrekovanja zagovarjati. Istotako Bajec ni imel zopet časa krstiti nekega otroka; botra sta čakala in čakala, a morala sta iti domov, ne da bi bil otrok krščen, ker se je Bajcu zopet nekam drugam mudilo, vsled česar je ostal otrok pet dni brez krsta. Za prepir in zdražbe ima Bajec zadosti časa, samo za to ne, za kar je postavljen; take kozle preobrača, da je sram tiste može, ki so šli preteklo leto prosit škofa, da naj nam da duhovnika; bilo bi boljše brez duhovnika, kakor pa da je prišel Bajec k nam. Nekaj devic je že izgubilo zaupanje do njega radi ričeta, sčasom pa jim bo še več drugih sledilo.

Rojaki!

»Podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaju«, ustanovljeno ob vladarski štiridesetletnici leta 1888., slavi letos dvajsetletnico svojega obstanka.

Tiho in brezhrupno bo to slavlje, kakor je tiho delovanje tega prepotrebnege društva. A to slavlje naj bi bilo vsaj povod, da bi se ga rojaki v domovini in drugod v izdatnejši meri spominjali z obilnimi darovi. Vemo sicer, da je narodni davek ogromen, a pomisliti je treba, da skrbi naše društvo za najboljše, za našo mladino, za našo bodočnost.

V vseh strokah nam nedostaje dnevnih delavcev in na merodajnih mestih se čisto izgovarjajo, da ni potrebnih moči na razpolaganje, ako zahtevamo, kar nam gre. A marsikateremu visokošolcu upade pogum, da opesa in omaga malo pred ciljem, ker ga je potlačila in oslabil revščina. Zakaj poleg vseh težkoč, s katerimi se borijo slovenski visokošolci, poleg preziranja s strani drugorodnih tovarišev in poleg zapostavljanja od strani višjih je revščina najhujša sovražnica, ker slabi duševne in telesne sile.

In revna in potrebna je pretežna večina slovenskih visokošolcev! Vsak mesec trka 70 do 80 prosilcev na naše duri in odbor je večih v največji zadregi, ker bi rad pomagal, pa ne more, ker so mu prepičlo odmerjeni denarni pomočki. S strahom opazujemo, kako se od leta do leta krčijo dohodki, draginja v velikem mestu pa je vedno večja.

Zato se obračamo danes do vseh rojakov z iskreno prošnjo, naj se nas v obilni meri spominjajo za naš jubilej. Zlasti pa pozivljamo vse tiste, ki so svoj čas uživali dobrote našega društva, naj se spomnijo tistih časov in naj se oddolžijo vsaj deloma ter tako pomagajo drugim, da dosežejo svoj cilj. Okolo 1500 poročil in položnic smo razposlali o Božiču; kdor se še ni odzval, naj poišče položnico in jo uporabi ali pa naj pošlje svoj prispevek na naslov društva, ki ima svoj sedež v pisarni blagajnika g. dr. Kl. Seshuna, dvornega in sodnega odvetnika na Dunaju, I. Singerstrasse 7.

Na Dunaju, meseca maja t. l. Odbor podpornega društva za slovenske visokošolce.

Dnevne vesti

V Ljubljani, 12. maja.

— **Jubilejski sprevod.** Takozvani kranjski osrednji odbor za priredbo tega jubilejskega sprevoda je torej opustil namen, uprizoriti romarsko skupino in poskusil bo srečo z drugimi skupinami. O uspehu njegovega truda bomo že poročali, sodimo pa, da bo naše poročilo kaj kratko. Sprevod bo namreč že 12. junija, v 14 dneh mora biti vse pripravljeno, doslej pa nimajo še ničesar, ne sposobnih ljudi, ne kostumov in ne denarja. Kar se tiče sprevoda samega, se čujejo prav lepe stvari. Sprevod bo priredba samo za tuje. Po 60 kron zahtevajo Dunajčanje zasede, na tribunah. Ljudstvo bo torej popolnoma izključeno.

— **Romanje v Lurd.** Duhovska agitacija je spravila na noge 612 oseb, ki so se včeraj odpeljali v Lurd

gledat največji švindal, kar jih je bilo vprizorjenih tekom zadnjih sto let. Kakih 50.000 kron je šlo s tem rakom žvižgat. Pri tem je najžalostnejše to, da ni deset duhovnikov na celem Kranjskem, ki bi verjeli v lurske čudeže. Če so duhovniki med sabo ali med dobrimi prijatelji, ki jim zaupajo, se sami norca delajo iz lurskih čudežev. Tudi sicer poudarjajo radi napram izobraženim ljudem, da ni nihče dolžan verjeti v lurske čudeže. Toda prisiljeni so, preprosto ljudstvo vzdrževati v veri v lurske čudeže, ker bi se sicer zamirili svojim predpostavljencem, kajti Lurd je vir ogromnih dohodkov, milijonških dohodkov katoliške cerkve in denar, to je v katoliški cerkvi že davno prva stvar!

— **Zakaj se štajerski deželni odbor ne udeleži jubilejskega sprevoda?** V rokah imamo originalni prepis dopisa, s katerim je štajerski deželni odbor odklonil svojo udeležbo pri jubilejskem sprevodu na Dunaju. Dopis se glasi v slovenskem prevodu doslovno tako-le: »Z ozirom na dopis z dne 26. marca 1908. si usoja štajerski deželni odbor sporočiti, da je sklenil deželni zbor štajerski v smislu intencij njegovega veličanstva cesarja v trajen spomin na njegov 60letni vladarski jubilej podariti primerno svoto v dobrodelne namene. Posebnemu odseku se je poverila naloga v sporazumu z deželnim odborom zbornice poročati in predlagati o načinu, kako bi se naj porabila ta votirana svota. S tem so jubilejske prireditve omejene na polje dobrodelnosti, zato se tudi deželni odbor ne more odzvati povabilu, da bi se udeležil svečanostnega jubilejskega sprevoda. K temu bi še pripomnili, da bi bilo dostojno zastopstvo v svečanostnem sprevodu, ki bo, mimogrede omenjeno, služil samo interesom dunajskega mesta, spojeno z izdatnimi stroški, za katere bi deželni odbor šele moral dobiti privoljenje visokega deželnega zbora. Z ozirom na neugodno finančno stanje dežele pa deželni odbor žal ni v položaju, da bi mogel visokemu deželnemu zboru v tem smislu predlagati spremembo v tem predmetu že storjenega sklepa.«

— **Slovenskim pravnikom.** »Ljubljancanka« — torej uradni list poroča v svoji 104. številki dne 6. majnika t. l. da so se udeležili izleta koroških pravnikov dne 3. majnika na Vrbsko jezero tudi trije ljubljanski deželnosodni svetniki in nasvetuje, da se naj taki izleti vršijo tudi pri nas. — Radovedni smo, kdo so bili ti sodni svetniki, kateri so se vsilili koroškim pravnikom kot korifeje kranjskih justičnih uradnikov, še bolj pa kot nemški prvoboritelj in stebri nemškega uradovanja na Kranjskem. Pa vendar ne, da so se hoteli kazati svojim nemškim kolegom kot mučeniki kranjskih razmer, in so si šli iskat navodil in večjega navdušenja za bližajoče se jezikovne borbe ali pa so hoteli zase delati reklamo? Pa naj si bo eno ali drugo, faktum je, da se je ta udeležba razbotala v uradnem listu! Da niso šli samo zabavati se, ali pa da so prišli tje slučajno, se samo ob sebi umeva, zakaj pa niso koroški pravniki povabili tudi druge kranjske pravnike? Morebiti, a so jih tje poslali nemški sodni uradniki na Kranjskem ali pa celo nemški »Volksrat« za Kranjsko? Gotovo so Korošci obédovali te naše nemške sodnike, ki hočejo avanzirati pod nemško nacionalno zastavo! Pa naj si bode kakor hoče! Dejstvo je, da se kranjski nemški nacionalni sodni uradniki ne shajajo in ne sklepajo samo v ljubljanski kazini, ampak se hodijo celo posvetovati s koroškimi nemškimi uradniki. In naši pravniki, advokatje in notarji pa spijo spanje pravičnega, drže križem roke ter gledajo mirno, kako preže ti Nemci na našo lepo zemljo. Posnemajte svoje nemške kolege slovenski juristi, ki imate še kaj čuvstva, še kaj srca za svoj ubogi teptani narod! Organizujte se na skupno narodno delo!

— **Blamirano občinsko starejšinstvo.** C. kr. katehet Oswald je poslal sobotnemu »Slovincu« pod tem naslovom sledečo brzojavko: »Občina idrijska se je bila drznila zoper prepoved deželnega odbora pričeti prezidavo »Čitalnične hiše«, ker je hotela napraviti neko reprezentančno palačo za Antona Kristana in sodruga. Deželni odbor je nadaljeval z gradbami takoj ustavil, razveljavil dotični sklep občinskega odbora, županu izrekel ostro grajo in mu zažugal, da bo župan odstavljen, ako se ne pokori. Ustavitev zgradbe je včeraj deželni odbor brzojavno ukazal, nakar se je učitelj Gangl takoj odpeljal v Ljubljano. Kaj je opravil, se še ne ve, obče se sodi, da bo prišel z daljšim nosom v Idrijo.« Oswaldovih zlobnosti še noče biti konec, s to brzojavko je učinil novo. Ta človek brez zavijanja resnice in obrekovanja svojih političnih nasprotnikov živeti ne more. Zakaj naj bi bilo blamirano občinsko starejšin-

stvo? Ker je posegel strankarski deželni odbor v samoupravo idrijske občine in prepovedal izvršiti sklep naprednega občinskega odbora na Oswaldovo željo. Vsi izvoljeni občinski odborniki so prepričani, da je prezidanje občinskega društvenega posloplja nujna in neodločljiva potreba, kar je želja ogromne večine idrijskega prebivalstva. Če torej izvršuje mestno starejšinstvo v intenciji ljudstva sklepe izvoljenih obč. odbornikov, naj je zato blamirano. Tako umeje demokratsko misel le katehet Oswald. »Čitalniško hišo« se hoče napraviti za reprezentančno palačo Antona Kristana. Kako lepo se sliši to kateheta Oswalda res vredno slepljenje javnosti! Ne čitalnično hišo, marveč občinsko posloplje se hoče prirediti v priprost dom, ki naj služi v izobrazbo vsemu idrijskemu prebivalstvu, a ne za reprezentančno palačo Antona Kristana, ki vendar odide iz Idrije. Deželnega odbora odlok nikjer ne govori o odstavljenju župana, no, pa naj s tem poskusi deželni odbor, desetkrat bo župan v tem slučaju na novo izvoljen. Da je deželni odbor ustavil zgradbo na ljubo Oswalda, pomenja samo oškodovanje občine, ker čim dalje se bo zavlačevalo prezidanje, tem dalj časa ne bo donášalo prazno posloplje občini dohodkov, pač pa ji zamore naprtiti nemajhnih pravih stroškov. Tudi realki so na vse kriplice nasprotovali klerikalci, pa realka se je ustanovila, a napravili so klerikalci občini le po nepotrebnem ogromnih stroškov. Poslanec Gangl je res posredoval pri deželnem odboru, saj je to njegova dolžnost. Klerikalno veselje je veliko in Oswald je moral to brzojavno naznačiti svetu. Pozabil je le še pripomniti, koliko ogorčenja je vzbudilo strankarsko postopanje deželnega odbora med naprednim prebivalstvom. Brzojavka pa nam jasno govori, koliko je ležeče na občinskem gospodarstvu idrijskem klerikalcem, glavno jim je gonja proti svojim političnim nasprotnikom.

— **Prošt dr. Elbert proti škofu Bonaventuri.** Piše se nam: Objavili ste v sobotnem listu dopis iz Novega mesta o Cimbasovi ustanovi. Ta dopis se ne strinja prav z dejanskimi razmerami in prosimo, da natisnete naslednje: Kaplan Janez Cimbas zapustil je leta 1885 eno tretjino svojega premoženja v dobre namene. Te dobre namene so imeli določiti: tedanji toplaški župnik, Babnik, tedanji novomeški prošt Peter Urh in Jožef Strniša, poštar v Toplicah. Določil je Janez Cimbas, da ima veljati pred gosposko, kar ti trije možje določijo. Torej so imeli ti trije možje določiti ustanovo, ki ima eno tretjino zapuščine podedovati. Okrajno sodišče v Novem mestu je zapuščino po Janezu Cimbasu obravnavalo, preden jo ti trije možje določili ustanovo, in je izdalo prisojilo, da ima ena tretjina zapuščine pripasti dobremu namenu in sicer v znesku 3918 gld. 18 kr. Ta denar se je hranil nekaj časa v davkariji. 9. januarja 1890 so oddali navedeni trije možje svoje mnenje in zapisali ustanovno listino. V tej listini se določa, da se naj porabi testirana tretjina zapuščinskega premoženja Janeza Cimbase v navedenem znesku za ustanovitev samostanske dekliške šole, ako jo novomeški župnijski urad ali občinski zastop v Novem mestu do konca leta 1904 ustanovi, katere vodstvo in upravo ima jo prevzeti šolske sestre de Notre Dame. Ako se pa to ne bi zgodilo, in sicer pravi ustanovna lista doslovno: »Sollte jedoch aus irgend einem Grunde diese Kloster- Mädchen-schule bis inclusive des Jahres 1904 nicht zu Stande kommen«, torej, če ne bi se uresničila ustanovitev te samostanske šole do leta 1905, potem se ima porabiti denar z obrestmi vred za ustanovitev samostojne kuracije ali župnije v Gornjih Sicač ali v Uršnih selih. To se pa mora zgoditi do leta 1906 ali vsaj kratek čas po tem in se mora ta ustanova tudi do tega časa uresničiti, biti mora realizirana. Ako se to ne zgodi, potem ima ves kapital in obresti dobiti bolnica, ki bi se ustanovila v bližini Novega mesta pod vodstvom usmiljenih bratov. Če bi se tudi ta ustanova ne uresničila do leta 1908, potem se naj napravijo 4 štipendije za gimnazijo v Novem mestu. Niti župnik novomeški, niti občinski odbor novomeški nista omenjene samostanske dekliške šole do leta 1905 in do sedaj ustanovila, tudi se ni kreirala fara v Gor. Sicač ali Uršnih selih, pač pa so že dolgo pred letom 1907 usmiljeni brati sezidali bolnico v Kandiji in jo v korist cele Dolenjske dobro upravljajo. Omenjeni 3 možje, ki so ustanovno pismo sestavili, določili so tudi, da se ima denar naložiti plodonosno pri kakem denarnem zavodu ali se naj kupijo vrednostni papirji in se naj dotična knjižica ali papirji izročijo knezoškofskemu ordinarijatu v Ljubljani v shrambo in so tega prosili, da ta denar z naraslimi obrestmi izplača enemu teh namenov, ki bo postal pravi dedič. Na

to je okrajno sodišče v Novem mestu ta denar z obrestmi vred poslalo knezoškofskemu ordinarijatu v Ljubljani. Ta denar bi imel zdaj rad proš dr. Elbert, da bi ga namenil samostanski dekliški šoli sester de Notre Dame, ki bi se še le imela ustanoviti; imel bi pa ta denar tudi rad škof Anton Bonaventura, ki bi rad župnijo v Gor. Sicaah ustanovil. Zahteva pa ta denar z obrestmi vred tudi bolnica usmiljenih bratov v Kandiji. Knezoškofski ordinarijat je usmiljenim bratom, ko so zahtevali dotični denar, odgovoril, da bo denar izplačal tistemu zavodu, kateremu ga bo prisodilo sodišče. Z ozirom na to je bolnica usmiljenih bratov v Kandiji prosila okrajno sodišče v Novem mestu, da obnovi zapuščinsko razpravo po dne 23. marca 1885 umrlemu kaplanu Janezu Cimbasu ter določi, katera navedenih treh ustanov je sedaj po preteku navedenih let dedič in se eventualno na pravdo pot odkaže tisti, ki zanika bolnici v Kandiji pravo do te dedščine. Tožiti do tega izreka nobeden zastop te treh dobrih namenov ne more, niti škofa niti ordinarijata. Če bo kaka tožba, bo le tožba med zastopnikom enega teh namenov proti enemu ali dvema zastopništvom ostalih namenov. Ker še do danes ni ustanovljena samostanska dekliška šola v Novem mestu in ne župnija v Gor. Sicaah ali Uršnih selih, bolnica usmiljenih bratov pa že najkoristnejše deluje čez 10 let, bo dotični denar z obrestmi vred prišel v roke bolnice usmiljenih bratov, ki ga bodo najbrže porabili v razširjenju svoje bolnice.

Iz drž. železniške službe.

Za uradniška aspiranta sta imenovana volenterja Marij Dobrila na postaji Trst (drž. kolodvor) in Milan Cepuder na postaji Vikmarje. Iz železniške službe je izstopil Mihael Čop, volonter na postaji Bled. Premesčeni so: Franc Kotnik, oficijal na postaji v Ljubljani, na postajo Trst (drž. kolodvor) kot postajni uradnik; Edgar Muha, asistent na postaji Trst, na postajo Gorica kot prometni uradnik; Pavel Levičnik, žel. koncipijent, k ravnateljski blagajni; Anton Rupar, žel. aspirant na postaji Lesce, na postajo Ljubljana; Josip Obad, asistent na postaji Bled, na postajo Kanfanar kot postajnačelnik; Hilarij Lavrenčič, žel. aspirant na postaji Pazin, na postajo Bled; Franc Bizjak na postaji Sv. Lucija-Tolmin, na postaji Stanje-Kobdil. Na novo sta vstopila kot volonterja Rudolf Vidic na postajo Prvačina in Ivan Berberović na postajo Roool.

Odlikovanje. Upokojeni nadučitelj gosp. Franc Stojec na Vrhnikih je dobil za 40letno zvesto zvesto službovanje častno svetinjo.

Srednjašolska vest. Deželni šolski svet odobril, da je pravi realni učitelj na idrijski mestni realgi g. Matija Pirc definitivno potrjen in da se mu dovoli naslov profesorja.

Okrajni cestni odbor Velike Lašče. Za načelnika je izvoljen gosp. Mihael Jakše, posestnik v Robu, za njegovega namestnika pa g. Jakob Mustar, posestnik in obč. predstojnik v Turjaku.

Nashe šolske oblasti in slovensko učiteljstvo. Izpod Pohorja na Spodnjem Stajerskem se nam piše 9. maja t. l.: Znano je, kako naš deželni šolski svet stajerski in z njim vred seveda tudi kolikor toliko okrajni šolski sveti negujejo blaženo nemščino ter naravno vsled tega protežirajo povsed nemško učiteljstvo t. j. pri nas na slovenskem Stajerskem — nemškutarsko. Naše spodnještajersko slovensko učiteljstvo je v pretežni večini vrlo zavedno, narodno in — delavno. Vprav podlo in skrajno hudobno je torej, če zloglasni mariborski klerikalni list, „Slov. Gospodar“, o našem učiteljstvu vedno govori, da je narodno mlado, bojazljivo, leno in bog si ga vadi kakšno še. Če bi bili le tudi drugi sloji pri nas Slovencev in Stajerskem tako v narodnem ozirom izredno delujoči, nego so učitelji, potem bi naša reč povsem drugače napredovala, kakor pa uspeva v istini. Da je tudi par propalio in renegatov med učitelji, — kakršnih je še več med drugimi stanov, tega ne tajimo; a zato ni treba kar pavšalno sumničati ves učiteljski stan! A da kak slovenski učitelj postane uskok, temu u krive so naše šolske oblasti. Le pogledjmo! Kjerkoli raspisano je boljše mesto, upokojena, se v prvi vrsti — nemčurja. Koliko časa n. pr. se že gre za nadučiteljsko službo na Zidanem mostu! Značajan slovenski učitelj, ki svoje narodno prepričanje tudi javno kaže, je — panslavist ter ne pride ob kaki kompetenji v poštno. Vse pedagoško znanje, vsa sicer na isurjenost, če tudi veljaš kot priznan pisatelj vzgojslovni in mladinskih spisov, če imaš drugače še tolikanj drugih priznanj, to nič ne de. Preziral te

bodo, ako imaš takmece, ki je na glas kot „gesinnungsstüchtig“, čeprav sicer v šoli nič ne velja... Tako koruptno se postopa pri nas! — Odločno naroden učitelj biti sme pri nas le Nemec; Slovenec je to pač lahko, a veljavnejše stopnje ne bode dosegel. Imamo li n. pr. med našimi okrajnimi šolskimi nadzorniki kakoga odločno narodnega Slovenca, ki bi imel to kazati pogum v javnosti naši? Nimamo ga! Bele vrane so nadzorniki, ki se upajo ob naših učiteljskih shodih se prikazati; da bi pa tu v naših spregovorili tega bog ne daj. To bi bila zamera na vzgor! Seveda v Nemcih je to drugače, tam greve. A mi smo helote. Šolske oblasti hočejo tako, in basta! In te oblasti naj bodo našemu učiteljstvu trdna in zanesljiva opora ob potrebi? — Ironija! — Dokler imed vrst naših učiteljev samih ne bode se izoomila reakcija napram takemu režimu, dotlej tudi misliti ni na zboljšanje teh koruptnih razmer. Slovensko-stajersko učiteljstvo je danes dobro organizovano. Ta organizacija naj čvrsto nastopa in bolje mora postati glede skrajno pristranskega vedenja naših šolskih oblasti napram narodnemu slovenskemu učiteljstvu na Stajerskem!

Trubarjev spomenik. Kipar Fran Berneker je danes poslal odboru osnutek za Trubarjev spomenik. Odbor za Trubarjev spomenik bo imel te dni sejo, na kar bo se takoj pričelo s pripravljalnimi deli, da bo mogoče spomenik odkriti že koncem meseca junija. Narodna društva opozarjamo že sedaj na to svečanost s prošnjo, naj poskrbe, da bo udeležba pri tej slavnosti čim največja.

Št. Jakobčani imajo še plačati, kakor se nam piše, okoli 8000 kron cerkvenih doklad. Želeči bi bilo, da bi ta znesek čim preje poplačali in sicer v svojem interesu. Kakor je namreč znano, je cerkveni stolp zelo slabo zgrajen in ni izključeno, da bo treba ga temeljito popraviti, ako se hoče, da se ne bo podrli. Če župljani do tega časa ne izplačajo cerkvenih doklad, se prav lahko zgodi, da bodo te doklade morali lepo naprej plačevati, dokler zvonika ne popravi tako, da ne bo več v nevarnosti, da se podre. Torej pozor, Sentjakobčani!

Gospodarski sestanki imajo davkoplačevalci Šentjakobskega okraja v sredo 13. t. m. ob 8. uri zvečer pri g. Lovrencu Šarcu, „Rastohar“, Karlovska cesta. Pričakuje se obile udeležbe.

V odbor mestne korporacije v Kostanjevici so bili 10. t. m. izvoljeni vsi napredni kandidati in sicer odbornikom gg. Jernej Škerjanc, Anton Bizjak in Ivan Gliha, kot namestnika gg. Anton Košak in Josip Medved.

Deželno pomožno društvo za bolne na pljučih. Gospod lekarnar Gabriel Piccoli je daroval, da časti spomin svoje zamrle soproge, deželnemu pomožnemu društvu za bolne na pljučih vsoto 200 K.

Ženska podružnica društva sv. Cirila in Metoda v Gradcu priredi dne 23. t. m. veselico. Na sporedu je koncert, gledališka predstava in ples.

Učiteljski krožek v Dev. Mar. Polju ima svoj sestanek v četrtek, dne 14. t. m. ob 4. popoldne v gostilni G. Augusta Kuharja v Vevčah. Gostje dobrodošli.

Vrhniške opekarne so bile letos vsled slabega spomladanskega vremena v svojem delu in izdelovanju opek zelo zadržane. Opeka, ki se je izdelovala, se ni pravočasno posušila, kar je povzročilo, da so šele ta ponedeljek 11. t. m. začeli opeko žgati, ter jo bodo šele drugi teden začeli razpošiljati.

Znani kamniški lovec trgovca in posestnik Jernej Kemperle je ustrlel v soboto in v nedeljo jutraj na Kržišu nad Sv. Ambrožem 2 krasna ruševca.

Konkurz razglasa dež. sodišče nad premoženjem umrlega župnika Leopolda Lotriča v Zlatem polju pri Brdu. Konkurni komisar je okr. sodnik dr. Furlan, upravitelj konkurzne mase pa notar Rahne na Brdu.

Otroci berači se vedno mnogobrojneje pojavljajo v našem mestu in njih število bo še rastle, dokler jim bo nepreudarjena radodarnost dajala potuho. Vendar je treba poudariti, da rassodnejši del občinstva že zavzema pravo stališče napram tem malim beračem: naznanja jih tukajšnjemu društvu za otroško varstvo in mladinsko skrb. Tako je prejelo imenovano društvo zadnji čas kar od treh strank naznanilo, da beračijo po Ljubljani in po šiški mlade deklice, pripovedujoče, da so hčere Jožefe Novak z Viča št. 18, da jim je oče umrl in da jim je društvo že obljubilo moke. Jožefa Novak pa je sploh neznana in občini Vič in teh otrok ne pozna niti društvo niti varstveno sodišče. Javno je, da se mlade

beračice lažejo svojim dobrotnikom, lažejo, ker bi jih resnica menda izkazala nevredne podpore in ker paš deklice, oz. njih svojci nočejo morebitne trajne preskrbe, ampak hočejo denarja. — Druga mlada beračica je privedel prijazen gospod kar na sodišče, ga rahlo porinil v sobo varstvenega sodnika in brez besede zopet zaprl duri in odšel. — Deček pa, umazan, skušan, raztrgan in povajljan, je zdrdal avtomatično svoje litanije: „Mama so umrli, oče so bolni, pet nas je, stradamo, prosim, naj mi kaj dajo!“ V prijaznem razgovoru je prišlo seveda na dan, da oče ni bolan, ampak dela na nekem lesnem skladišču, mama pa regrat nabirajo, ne morebiti na onem svetu, kakor bi bilo posneta iz prvotnih dečkovih besed, ampak tam nekoč pri Domžalah. Tako daleč je bil prišel deček v svojem beraškem kroju — povedal je, da mu služi ta divje razcapana in na vpijoč način zakrpšana obleka samo za beračenje — in imel je ob 9. jutraj že tri žemlje v žepu in v lepi novi denarnici okoli 60 vin. naberačenega drobiža. Ponudbo, da se ga spravi v poštno kmetsko hišo, kjer ne bo več stradal, je odklonil, češ, da ima že dve taki ponudbi in da se bo v teku tedna za eno izmed njih odločil. Pristojna varstvena oblast se je opozorila nanj. — Po našem mestu berači slepec iz okolice in ta obrt mu nese na dan štiri do šest kron; toliko tudi potrebuje, kajti njega in njegovo cvetočo ženo stane mnogo že sama pivčaja, kateri sta močno naklonjena. Ljudje ga radi podpirajo, kajti smili se jim deček, ki ga spremlja. A ta deček ni njegov, ampak izposojen proti 10% proviziji od priberačenega denarja. Poskrbelo se je, da se ta nova mladinska obrt prepreči. Žena beračeva pa tarna, kaj bo sedaj, kajti če ona spremlja moža, noče nihče ničesar dati, češ, saj lahko delate! — Skratj brez izjeme se otroci-berači lažejo; priberačeni denar ne zaleže niti njim, niti svojem, zgolj potepuhe si občinstvo vzgaja s svojo radodarnostjo. Veljati mora načelo: Otroku beraču nikdar denarja! Ako je lačen, kos kruha! Pa pokaže naj vam poprej žepe, če ni že preskrbljen za prvo potrebo. Potem pa zanesljivo poizvedite njegovo ime in stanovanje in oboje naznanite tukajšnjemu društvu za otroško varstvo, ali pa otroka kar naravnost spremita na sodišče! Društvo in sodišče se bosta dobrohotno in stvarno zavzela zanj.

Kmetijsko poučno potovanje na Čeklo, ki ga priredi letos c. kr. kmetijska družba, obeta biti jako zanimivo in poučno. Udeleženci bodo imeli priliko videti ne samo krasno urejena velika posestva, n. pr. sloveče veleposestvo kneza Schwarzenberga v Hluboki, ampak videli bodo tudi vzorna srednja in mala kmečka posestva, zadržana podjetja, od katerih bo gotovo najbolj zanimiva kmetijska elektrarna, ki dobava gonilno moč za gospodarske stroje cele vasi. Sploh je spored tako sestavljen, da bodo udeleženci imeli priliko iz vsake kmetijske stroke kaj lepega videti. Poleg splošnega kmetijstva se jim bo razkazovalo zlasti še živinorejo, perutinarstvo, konjereja, dalje obdelovanje barja, hmeljarstvo, ribištvo, vrtinarstvo, sadjarstvo in vinarstvo. Iz gospodarsko-tehničnih strok bodo pa videli pivovarništvo, cukrovniarstvo, tehnično uporabo sadja, mlekarstvo, kletarstvo itd. Da bodo imeli priliko pokusiti izborno češko pivo in v znanih kletah kneza Lobkovic pa sloveče melniško vino, to se samo ob sebi umé. Glavna in gotovo najbolj interesantna točka vsega potovanja bo seveda Praga in njena krasna letošnja jubilejna razstava. Zelo zanimiva bo gotovo za vsakega udeleženca vožnja po kanalizirani reki Vltavi iz Prage v Melnik, ki je nima ne samo v Avstriji, ampak daleč na okrog para. Ta del reke Vltave, ki prej zaradi svoje plitvosti in mestoma strmega padoa ni bil dostopen velikim ladjam, se je kanaliziral, to je napravil plovnost tudi za velike ladje. Da je to bilo združeno s napornim delom in ogromnimi stroški je umljivo. Treba je bilo strugo zožiti, poglobiti in kjer je bil padec strm, napraviti posebne vdi-govalne naprave. Ladja se spusti v t. zv. vodno komoro, kjer jo voda dvigne v visočino gornje zajezone vode. S tem združene naprave, zlasti jeziki itd. so obdodovanja vredni, posebno zaradi tega, ker so češki inženirji poprej proučevali enake naprave na Angleškem, Francoskem, Nizozemskem in dr. in kar je bilo najnovejšega in najbolj praktičnega, to so doma vporabili. Že iz tega, kar smo tukaj navedli sledi, da niso slovenski kmetovalci doslej še podvzeli tako vsestransko zanimivega in poučnega potovanja, kakor bo potovanje na Češko. Zato je pa tudi upati, da bo udeležba prav velika. Še celo nekateri bosanski posestniki so prosili, če se smejo pod vodstvom gospodarskega uradnika bosanske deželne vlade pridružiti temu izletu. Izlet bo

trajal 12 dni in bo veljal z vsem skupaj največ 200 K. Odhod iz Ljubljane bo v nedeljo, dne 2. avgusta t. l. ob 3/4 na 4. popoldne, iz Jesenice ob 3/4 na 8. zvečer z brzovlakom, ki pride ob 8. uri 22 minut jutraj v Češke Budjevice, kjer se bo pričelo z ogledovanjem. Da se udeležencem pravočasno preskrbijo stanovanja (zlasti v Pragi) je želeli, da se čimprej mogoče zglasijo pri c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani in navedejo, kje želijo vstopiti. Kdor hoče, da mu preskrbi c. kr. kmetijska družba vozni listek za celo prago, ta mora poslati obenem 50 K predplačila in navesti, ali se želi vrniti iz Kutne gore, kjer se konča z ogledovanjem, čez Prago in Linec-Jesenice, ali se pa želi peljati iz Kutne gore po severozapadni železnici naprej čez Znojmo na Dunaj in odtod domov.

Drugi izkaz deril za Elizabetno otroško bolnico povodom cesarjevega jubileja: g. O. Fethich Frankheim 4 K; g. ravnatelj Karel Noot, Jesenice 20 K; g. inž. Ivan Santrček, obrtni nadzornik 20 K; g. Gvidon Zescho 20 K; baron in baronica Leopold pl. Lichtenberg 100 K; g. dr. Fran Vok 20 K; g. Ana Pregl 2 K; g. mesarja Jagra dediči 2 K; g. Ivan Rozman, mestni župnik pri Sv. Jakobu 4 K; g. Ferdinand Leske, c. kr. adjunkt pomoč urada 4 K; g. ravnatelj dr. Julij Schuster 10 K; g. Josipina Schumi 10 K; g. Lili Gherardini 10 K; g. dr. Ivan Šusteršič 20 K; g. Henrik Maurer 20 K; g. dr. Fr. Ks. Poček 50 K; g. Vekoslav Jenko 4 K; gđd. Marija pl. Poka 5 K; g. dr. Karel Galle 10 K; g. Ferd. Avian, c. kr. finanč. svetnik 10 K; g. Amalija Hauffen 20 K; po prestani bolezni iz hranilne pušice Anice Jeraj 1 K 50 v.; g. Edvard Grum, c. kr. okr. komisar 5 K; g. Egon baron Zois 25 K; g. dr. Ferdinand Eger 50 K; g. Albin Meyer, tovarniški ravnatelj 10 K; g. Amalija Hohn 8 K; g. Ivana Schlegel 5 K; g. in gospa Viljem vitez Laschan 50 K; g. d. E. baron Müller na gradu Bokale 5 K; gosp. Albert Zescho 100 K; ekselencia baron Minuttillo 20 K; g. Eliza Grassi 10 K; g. P. Majdič, Jarše 10 K; g. Peter Kosler, Šiška 20 K; g. Ivan Kosler, Šiška 50 K; g. M. Kren, c. kr. dež. vlade oficijal 2 K; g. Viljem Martinak, c. kr. dež. sodni svetnik 4 K; g. Jos. Dobida, c. kr. višji finanč. svetnik 20 K; gđd. Marija Schmidinger 10 K; g. Vaso Petričič 20 K; g. dr. Anton vitez Schöppel 20 K; g. Roza Krživanek 5 K; G. Stedry 10 K; g. pl. Lukano, c. kr. polkovnik v p. 5 K; g. baron Friderik Reebbach na Gradu Krumpark 30 K; g. Marija Konda 5 K; g. Antonija Hočevar pl. Kondenheim 15 K; g. Peter Schleimer 15 K; gđd. Kristina pl. Roth 2 K; gđd. Gabrijela pl. Roth 2 K; g. dr. Evgen Gallata 5 K; g. Artur Mahr 10 K; g. Ivan Komatič 2 K; g. Otmar Bamberg st. 200 K; g. dr. Ignacij Žitnik, poslanec 6 K; g. prof. J. Wester 2 K; g. Oskar vitez Kaltenegger 10 K; gđd. Balbina Smolc 30 K; g. ravnatelj A. Trappen, Jesenice 20 K; g. Elza König 2 K; g. Jos. Svoboda, c. kr. finanč. svetnik v p. 3 K; g. podpolkovnik Viljem Soppe 5 K; g. Pavel Seemann 30 K; Rajko Perušek, c. kr. gimn. profesor 3 K; g. Avgust Jenko 10 K; g. Ana Zajec, Sp. Šiška 10 K; g. Angela pl. Glaser 10 K; g. Stefan Nagy 5 K; g. Franc Milčinski, sodni tajnik 5 K; g. Tomaž Kajdič, stolni kanonik 10 K; g. Ubald pl. Trnkoczy 25 K; g. Vekoslav C. Ravnihar, c. kr. poštar 4 K; gđd. Friderika Gertscher 4 K; g. Andrej Kranjc 3 K; g. Friderika Bürger 20 K; g. Leopold Bürger 20 K; I. B. 10 K; „za uboge bolne otroke sicer malo a od srca“ 1 K; g. Seydl 20 K; g. primarij dr. Bock 20 K; g. Alojzij Verderber 2 K; g. dr. Ivan Vrtačnik 5 K; g. grof Künigl 10 K. Skupaj 1421 K 50 v. — Prvi izkaz je znašal 3487 K. Torej skupaj 4908 K 50 v.

Umri je pri Sv. Duhu na Stari gori na Stajerskem upokojeni učitelj Franc Golob, star 86 let.

Samomor. V Dravo je skočil v Beljaku mlinar Filip Anderwald ter utonil.

Pri razstrelbi z dinamitom je ubilo v Malinju na Koroskem delavca Lazarja, doma iz goriškega okraja.

Ustrelil se je v Gradcu filozof Juro Ivanuš, doma iz Zlatara na Hrvaškem.

Velik ogenj je divjal v Zupeški vesi pri Ptuj. Utožil je sedem poslopj. Pogorelo so večinoma ubogi kočarji, ki niso bili zavarovani, tisti pa, ki so bili, so bili tako zanikarni, da niso plačevali obrokov in tako tudi oni ne dobe nobene zavarovalnine.

Zblaznela je v Trstu lahkoživka Katarina Savli.

Utonila je v Savinji 6letna preukitkarica Marjeta Rihar iz Solčave. Zvrtilo se ji je v glavi, da je padla v vodo.

Prijeli so v Celju Ivana Reisingerja, ki je pobegnil aprila iz ljubljanske prisilne delavnice.

Na grobu matere se je zastupil v Trstu 59letni delavec Just Gorup zaradi naraščajoče bolehnosti in vsled tega nezmožnosti za delo.

Na smrt je obsodilo graško porotno sodišče 28letno dekle Lizo Šunko iz Vurberka pri Ptuj, ker je vrgla svojo 3letno nezakonsko hčerko v Muro, da je utonila.

Zaradi velike nesreče na kolodvoru v Spielfeldu se je vršila razprava pred porotniki v Gradcu. Premikač Kienreich je bil obsojen v dvamesečni zapor, dočim je bil asistent Berger oproščen.

Dva dečka sta utonila v osapski reki v Istri in sicer 15letni Jakob Prašel in 14letni Josip Prašel. Šla sta se kopat.

Otrok utonil. V soboto je utonil v vasi Novačiča pri Postojni 2letni sin Ivana Požarja v jarku zraven domače hiše.

Vlak je povezil, kakor smo že poročali, v petek blizu Zagorja nekoga delavca. Zdj se je doglad, da je to 29letni oženjeni Iv. Vidali iz Ogledja.

Otrok zgorel. 68letni žagar Simon Osrajnik v Josefalu na Stajerskem je napravil blizu žage ogenj, da se je hodil sem in tja gret. K ognju je prihajala večkrat tudi 6letna Marija Stepišnik, ki je pa nekoč prišla preblizu plamena, ki ji je vnel obleko, da je otrok za opeklinami umrl. Osrajnika so obtožili, da se je zagrešil prestopka proti varnosti življenja, vendar je bil pred mariborskim sodiščem oproščen.

Nabori v političnem okraju novomeškem. V sodnem okraju Trebnje je bilo od 147 nabornikov potrjenih 46, torej 31,2%, v sodnem okraju Žužemberk od 138 nabornikov 29, torej 21%, v sodnem okraju Novo mesto od 431 nabornikov 118, torej 27,3%. Od vseh nabornikov v novomeškem političnem okraju je potrjenih torej 26,9%.

Edina panorama v Ljubljani je sedaj mednarodna Pod trančo. Ta teden nam razkazuje glavne zanimivosti Kitajske in Japonske, za kateri deželi so šele vojske zadnjih let zbudile splošno zanimanje. Slike nam prikazujejo glavna mesta in pristanišča, paganske templje, razne narodne običaje in noše, a tudi mnogo pokrajinskih lepot. Obisk je priporočati posebno šolski mladini.

Bonačev vozni red izide konec tega tedna in sicer kot navadno za naročnike „Slov. Naroda“ kot gratis priloga. Vsebinska mu bode zelo zanimiva in bode imel razen potrebni železniških in pomorskih zvez ter drugih važnih zapisov posebno dobro sestavljen zapisnik vseh planinskih izletov, na kar izletnike posebno opozarjamo.

Zadnja javna vinska pokašnja v tej seziji bo v četrtek t. j. pojutrišnjem od polu 8. do 10. zvečer. Ta večer nedorabljeni kuponi zgube potem svojo veljavo.

Štrajk s stradanjem je pričelo v ruski ječi v Samari nad 600 jetnikov zaradi grdega ravnanja z njimi.

Dragonci v Ljubljani. Jutri prispe v Ljubljano en eskadron dragonskega polka št. 5.

Pri delu napadla sta včeraj mizarska pomočnika „Kranjske stavbne družbe“ Matija Tomšič in Avgust Flander mizarskega pomočnika Alojzija Mrvarja. Flander in Tomšič stavkata, Mrvar pa ne in sta ga hotela najbrže s tem terorizirati, da bi se tudi ta pridružil stavki. Končno besedo bode izreklo sodišče, sosebno še, ker je bil Mrvar tako poškodovan, da je moral v bolnišnico.

Delavsko gibanje. Včeraj se je odpeljal v Ameriko 20 Hrvatov. V Scheibbs je šlo 40, v Heb 30, v Beljak pa 45 Hrvatov. V Kočevje je šlo 25, na Dunaj pa 40 Lahov. 70 slovenskih tesačev se je odpeljalo na Ogrsko.

Izgubljene in najdene reči. Kuharica Ana Zupančičeva je izgubila denarnico z manjšo vsoto denarja. — Neka dama je izgubila srebrno zapesnilnico s črkami M. P. W. R. — Dijak Leopold Benko je izgubil prost bankovec za 10 K. — Neki gospod je izgubil zlat ščipalnik. — Na južnem kolodvoru je najdenega nekaj denarja. — G. Bernard Sommermann je našel listnico, v kateri je nekaj računov. — Mitniški paznik Jožef Ahčan je oddal pri magistratu rjavo denarnico, v kateri je bilo nekaj denarja in znamka tvrde „Kobilca“.

„Društvena godba ljubljanska“ koncertuje danes popoldne v kinematografu „Edison“, Dunajska cesta, nasproti kavarne „Evropa“ in sicer pri predstavah ob 5., 6., 7., 8. in 9. zvečer.

„Društvena godba ljubljanska“ koncertuje jutri zvečer na vrtu hotela „Ilirija“ (Kolodvorske ulice). Začetek ob pol 8. uri zvečer. Vstopnina prosta.

Drobne novice.

— **Splošni štrajk vseh avstrijskih visokošolcev** zaradi Wahrmundove afere in visoke živno-zdravniške šole na Dunaju je skoraj neizogiben. Na Dunaju so se izrekli razen Slovencev skoraj že vsi visokošolci za štrajk.

— **Morilka Guines.** Na posestvu vdove Guines so izkopali še enaindvajseto truplo. Ženska, ki so jo v ekspresnem vlaku prijeli, ker so jo smatrali za morilko, je bila neka ugledna gospa Herron, ki so jo seveda takoj izpustili, a toži policijo za odškodnino 50.000 dolarjev.

— **Zavedne Poljakinje.** V Poznaju je bil v nedeljo ženski shod, h kateremu je prišlo več tisoč zavednih Poljakinj, da so sklepale o podpiranju poljske trgovine in obrti ter protestirale proti nasilni razlastitvi poljske zemlje.

— **"Anarhisti" v Črni gori.** Te dni je pribežal iz Črne gore vsak kneza Nikole, ker je obdolžen skrivaje pri znani aferi z bombami. Tudi knezova stričnica, bivši predsednik državnega sveta Petrovič Njeguš in bivši predsednik skupščine Zako Petrovič se bodeta morala zagovarjati zaradi anarhističnih "zločinov".

Razne stvari.

* **D'Annunzijska ljubica** — t. it. Italijanska javnost se sedaj mnogo bavi z afero, v katero je tudi vpleten sloveči pesnik Gabriel d'Annunzio. Markiza Marija Gravina je namreč obtožena raznih sleparij. Nele, da si je prisvajala tuje dragocenosti, temu je tudi ponarejala menice na škodo grofa P. Kot lepa žena florentinskega patrioja je imela markiza ljubavno razmerje z d'Annunzajem. Dvojce otrok je plod tega razmerja. Zasačili so ju in flagrantni ter sta bila oba obsojena zaradi zakonolomstva. Ker jo je soprog poglodal od sebe, a d'Annunzio ni skrbel za njo, zabredla je v najhujšo bedo ter postala zločinka.

* **Amerikansko.** Ameriški listi poročajo, da nameravajo v državi Indijana uvesti kazenski zakon, ki bo določal za nepoboljšljive drastično kazen. Da se namreč prepreči razpelojevanje takih zločincev, bodo jih kastrirali. Tudi umobolni se podvržejo takim določbam. O vsakokratnem slučaju se bo posvetoval strokovni zdravniški kolegij.

* **Baztrgan tisočak.** Neki eleganten budimpeštanski kavalir je izumil način, da mu je en tisočak nosil vsak dan 300 do 400 K obresti. Postopanje je sledeče: Šel je elegantno oblečen na ulico, ustavil prvega denarnega pismonoša ter ga vprašal, ali bi mu ne hotel menjati bankovca za 1000 K. Potegnil je bankovec iz denarnice ter ga izročil pismonoši. Ta našteje stotakov, desetakov itd., vsega skupaj 1000 K. "Kaj ne", vpraša kavalir, "saj ne bo nič škodilo, ker je bankovec na enem koncu odtrgan?" Pismonoša se prestraši, ker bi na pošti takega bankovca ne sprejeli, ter prosi mladega gospoda, da mu vrne drobiž. Kavalir rad vrne denar ter ga vrže pismonoši v torbo tako, kakor ga je držal v roki. Pismonoša, ki je videl, da je gospod držal denar v roki in se ga ni dotaknil, niti slutil ni, da mu je kavalir vrnil okoli 400 K premalo. To zvišajo je kavalir ponavljal, dokler ni naletel na previdnejšega pismonoša, ki ga je izročil policiji.

* **Afera Polonyi-Lengyel.** Po dolgem zavlačenju je sedaj vendar prišla afera Polonyi-Lengyel pred sodišče. Ta pravda je za Madžare velika senzacija. Gre se za očitjanja, ki jih je zabilil posl. Lengyel pravosodnemu ministru Polonyiju v obraz, in zaradi katerih je moral Polonyi demisijsirati. Tožba mora Polonyija ali popolnoma ubiti ali rehabilitirati. Polonyi je vložil proti Lengyelu tožbo zaradi razžaljenja časti, in sicer ni pri tem reagiral na vsa predbodovanja, temuč le zaradi treh inkriminacij: da je kot občinski svetnik za visoko nagrado izposloval premestitev neke tovarne, da mu je ravnatelj podonavske parobrodne družbe Ullmann dal 15.000 gld., da se je podaljšala pogodba z družbo in da so mu zastopniki za odvažanje smeti dajali večjo podkupnino. Iz dosedanjega zaslusivanja je Polonyiju v dveh slučajih s pričami dokazano, da je res jemal visoke podkupnine. Ako tako delajo ministri pravice, si lahko mislimo, kaka morala vlada v madžarski upravi vobče.

* **Šest milijonov letne plače.** Srečni človek, ki dobiva letne plače šest milijonov, se imenuje I. F. Hommond, glasoviti inženir v rudnikih. Hommond služi pri sindikatu Guggenstein v Washingtonu. Do pred malo časa je Hommond dobival štiri milijone letne plače. Sindikat mu je svihal plačo na 6 milijonov, samo da ostane v njegovi službi. Inženir Hommond je znan kakor prvi raziskovalec in poznavalec zlata.

* **Železnica na dražbi.** Železniška proga Saignelegier-Glovelier v francoski viči pride, ker ne prinaša nobenega dobička, na javno dražbo. Vzklicna cena je 300.000 frankov; gradnja železnice je stala pa 3 in pol milijona frankov. Mesto Bern ponuja za železnico le 300.000 frankov, neka druga ponudba se glasi na pol milijona frankov.

Književnost.

»Narodna knjigarna« priporoča naslednje knjige:

»Ljubljanski Zvon«, katerega je dobili še letnike 1901., 1902., 1903., 1904., 1905., 1906., 1907. in 1908. Vsak letnik velja broširan 9 K 20 v., s pošto 40 vin. več.

Josip Jurčič: Zbrani spisi. 11 zvezkov. Vsak zvezek velja broširan 1 K 20 vin., vezan 2 K, s pošto 20 v. več.

Ivan Cankar: Aleš iz Razora. Povest iz narodnega življenja. Broširan 1 K 50 vin., vezan 2 K 50 vin., s pošto 20 vin. več.

Ivan Lah: Vaška kronika. Zgodovinske povesti iz dobe turških vojsk, kmečkih vstaj in verskih bojev. Broširan 1 K 70 vin., vezan 2 K 70 vin., s pošto 20 vin. več.

Zbirka znamenitih povesti. Prvi snopič. Maksim Gorkij: Človek. Cena 60 vin., s pošto 70 vin.

Rado Murnik: Najhujši sovražniki. Poučna razprava o rodilnih nalezljivih boleznih. Cena 60 vin., s pošto 70 vin.

Ante Beg: Slovensko - nemška meja na Koroskem. Narodopisna in zgodovinska razprava o koroskih Slovencih. Z zemljevidom. Cena 1 K 50 vin., vezano 2 K 50 vin., s pošto 20 vin. več.

Fr. Lipič: Strahovalci dveh kron. Zgodovinski roman iz dobe velikih bojev med beneško republiko, turškim cesarstvom in slovenskimi ter hrvaškimi pomorskimi roparji. Dve knjigi. Cena obema 2 K, s pošto 40 vin. več.

M. Senčar: Čez trnje do sreče. Roman iz slovenskega življenja. Cena 1 K 20 vin., vezan 2 K 20 vin., s pošto 10 vin. več.

Fr. Remec: Premaganci. Novela iz ljubljanskega življenja. Cena 60 vin., s pošto 70 vin.

Novi obrtni red. Slovenska izdaja. Cena 1 K, s pošto 1 K 10 vin.

Novi vinski zakon, ki ga mora imeti nabitega v svojih prostorih vsak gostilničar, vsak kavarnar, vsak vinotrčec in vsak vinogradnik. Cena 70 vin., s pošto 80 vin.

Vzorna pravila za obrtne zadruge. Cena 50 vin., s pošto 60 vin.

Vzorna pravila za pomočniške zbornice. Cena 30 vin., s pošto 40 vin.

Delavski red za opekarne, sestavljen po določbah zakona in ministrskih naredb. Ta delavski red mora biti nabit v vseh opekarnah. Cena 50 vin., s pošto 60 vin.

Tiskovine za odvetnike in notarje. Troškovnika a 5 vin., pooblastila za civilno in kazensko zastopstvo a 5 vin., notarski akti na navadnem papirju a 5 vin., na močnem in finem dokumentnem papirju a 15 v.

Kubična knjiga za trgovce z lesom. Obsega rezan, tesan in okrogel les vse debelosti, računani na čevlje in metre. Cena vezani knjigi 5 K, s knjigi 1 K 20 vin., s pošto 1 K 40 v.

Novi hitri računar. Praktična knjižica, ki ima vse, kar je v kupilu in prodaji potrebno, že zanesljivo izračunano. Cena vezani knjigi 1 K 20 vin., s pošto 1 K 40 vin.

Gospodarstvo.

— **Dobavni razpis.** C. kr. ravnateljstvo državne železnice v Beljaku naznanja trgovinski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da razpisuje dobavo 100 ton koksa v kockah za kovače in 450 ton kovaškega oglja za čas od 1. januarja 1909 do 31. decembra 1909. Dobavni pogoji se dobe pri gori navedenem ravnateljstvu. Ponudbe je najkasneje do 15. junija 1908 do 12. ure popoldne vložiti pri ravnateljstvu državne železnice v Beljaku.

— **Trgovsko-obrtna zadruga v Ljubljani.** V mesecu aprilu t. l. je bilo vloženih K 63.187-98, v mesecu aprilu t. l. je bilo dvignjenih kron 19.493-02. Stanje vlog koncem marca t. l. K 132.353-20, stanje vlog koncem aprila t. l. K 176.049-16. Skupnega prometa je bilo do 30. aprila 1908 K 3.411.530-64.

— **Mestna hranilnica v Radovljici.** V mesecu aprilu 1908 je 237 strank vložilo 84.445 K 9 v, 281 strank vložilo 67.758 K 4 v, 24 strankam se je izplačalo posojil 23.750 K — v, denarni promet 596.760 K 41 v.

— **Mestna hranilnica v Kranju.** V mesecu aprilu 1908 je 319 strank vložilo 154.471 K 52 v, 368 strank dvignilo 199.899 K 86 v, 13 strankam se je izplačalo hip. in občinskih posojil 102.200 K, stanje hranilnih vlog 4.412.774 K 14 v, stanje hip. posojil 2.810.631 K 56 v, denarni promet 684.987 K 95 v.

Telefonska in brzojavna poročila.

Poslanska zbornica.

Dunaj, 12. maja. V današnji seji je ministrski predsednik baron Beck predstavil zbornici novega nemškega ministra - rojaka Pradeja. Nato se je nadaljevala debata o nujnem predlogu grofa Kolowrata. Govorila sta poslanca Freundlich in Gutenberg. Prihodnja seja bo jutri.

Dva nova podpredsednika.

Dunaj, 12. maja. Odsek za reformo poslovnika je imel danes sejo, v katerem je pred vsem sklenil, naj se število podpredsednikov v parlamentu zviša za dva.

Interpelacija za Wahrmunda.

Dunaj, 12. maja. Poslanca dr. Pernerstorfer in Abram sta danes vložila interpelacijo v zadevi profesorja Wahrmunda.

Radi veleizdaje.

Zagreb, 12. maja. Ban baron Rauch namerava proti najuglednejšim pristašem srbske samostalne stranke naperiti proces radi veleizdaje. V to svrhu je najel četo vohunov, ki imajo nalogo nabrati potreben material. S tem misli razbiti hrvaško - srbsko koalicijo.

Ban Rauch v Pešti.

Budimpešta, 12. maja. Včeraj jutraj je prispel semkaj hrvaški ban baron Rauch ter imel dolgotrajno konferenco z ministrsk. predsednikom dr. Wekerlejem. Govori se, da mu je predložil v odobrenje načrt volilne reforme, na podlagi katere se je nadejati, da si vlada pridobi večino v parlamentu.

Vpokožitev prof. dr. Šurmina.

Budimpešta, 12. maja. Včeraj je v parlamentu pristopil k delegatu dr. Šurminu Kossuthovec Viljem Symegyi ter mu v prisotnosti poslancev Supila, dr. Brlića in Banjanina rekel: »To, kar se je Tebi dogodilo v Zagrebu, to je svinjarija, pravecata svinjarija.«

Borzna poročila.

Ljubljanska

»Kreditna banka v Ljubljani«.

Uradni kurzi dan. borze 12. maja 1908.

	Denar	Blago
4 1/2% majska renta	97 45	97 65
4 1/2% srebrna renta	99 20	99 40
4 1/2% avstr. krona renta	97 45	97 65
4 1/2% zлата	116 05	116 25
4 1/2% ogrska krona renta	93 70	93 90
4 1/2% zлата	111 25	111 45
4 1/2% posojilo drž. kred.	97 50	98 50
4 1/2% posojilo mesta	100 10	101 10
4 1/2% posojilo	99 20	100 20
4 1/2% bos. here. železnice	98 35	99 35
4 1/2% posojilo 1902	97 95	98 25
4 1/2% češka drž. banka	97 95	98 35
4 1/2% zast. pisma gal. drž.	99 75	100 75
4 1/2% hipotečne banka	102 45	103 45
4 1/2% pešt. kom. k. o. s	10% pr.	
4 1/2% zast. pisma innsbr.	98 50	99 50
4 1/2% zast. pisma ogr. cent.	98 50	99 50
4 1/2% z. pis. ogr. hip.	99 25	100 25
4 1/2% obl. ogr. lokalnih železn.	98 25	99 25
4 1/2% obl. češke ind. banke	99 75	100 75
4 1/2% prior. lok. želez.	99 90	—
4 1/2% prior. dolenskih želez.	98 20	99 20
4 1/2% prior. juž. želez. kup.	289 25	291 25
4 1/2% avstr. pos. za želez. p.	99 15	100 15

	Srečke	216—	220—
Srečke od 1. 1880%	262 50	266 50	
od 1. 1864	145 50	149 50	
tizske	277—	283—	
zem. kred. I. emisije	268 50	274 50	
II.	246—	252—	
ogrške hip. banke	106—	112—	
srbske a fra. 100—	187 25	188 25	
turške	21 10	23 10	
Basilika	456—	466—	
Kreditne	108—	118—	
Inomoške	113—	123—	
Krakovske	62 50	68 50	
Ljubljanske	51 50	53 50	
Avstr. red. križa	27 50	29 50	
Ogr.	68—	72—	
Rudolfove	110—	120—	
Salcburške	500—	510—	
Dunajske kom.			

	Valuta.	135-75	136-75
Južne železnice	695 50	696 50	
Državne železnice	1727—	1736—	
Avstr.-ogrške bančne deln.	631 25	632 25	
Avstr. kreditne banke	743 75	744 75	
Ogrske	237 50	238 25	
Živnostenske	714—	722—	
Premogokop v Mostu (Brit.)	659—	660—	
Alpske montan	2642—	2652—	
Praške žel. ind. dr.	548—	549—	
Rima-Murányi	281—	282—	
Trboveljske prem. družbe	556—	561—	
Avstr. orožne tovr. družbe	172—	174—	
Češke sladkorne družbe			

	Valuta.	11-35	11-39
C. kr. cekin	20 franki	19 09	19 12
20 marke	23 52	23 58	
Sovereigns	23 96	24 02	
Marke	117 65	117 85	
Laški bankovci	95 55	95 75	
Rubli	251 50	252 50	
Dolarji	4 80	5—	

Žitne cene v Budimpešti.

	Termin	sa 50 kg K	11-87
Pšenica sa maj	sa 50 kg K	10 26	
Pšenica sa oktober	sa 50 kg K	10 30	
Rž sa oktober	sa 50 kg K	6 53	
Koruzna sa maj	sa 50 kg K	6 48	
Koruzna za julij	sa 50 kg K	7 16	
Oves sa maj	sa 50 kg K	6 71	
Oves sa oktober	sa 50 kg K	6 71	
Effektiv			
višje			

Narodnjaki! Prispevajte za Trubarjev spomenik!

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306, Srednji srčni tlak 756,9 mm.

	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
11.	9. zv.	737.2	18.4	sr. jzhod	jasno
12.	7. zj.	737.0	15.3	brezvetr	"
	2. pop.	735.6	26.8	p. m. jzh.	"

Srednja včerajšnja temperatura 20.0°, norm. 13.5°. Padavina v 24 urah 0.0°.

Hennebergova svila

samo direktno! — črna, bela in barvana, od 75 kr. do gld. 11.35 meter za bluze in obleke. Franko in že ocarinjeno se pošlje na dom. Bogata izbira vzorcev se pošlje s prvo pošto. Tovarna za svilo Henneberg, Zürich. 1 90—3

Transitno skladišče z vodovodom

oddaljeno 5 minut od dolenskega kolodvora v Ljubljani, se tako odda v najem. 1713—1

Več na Grubarjevi cesti št. 3.

Lepo posestvo.

Zaradi družinskih razmer se jako cenó preda s fundus instructusom vred lepo posestvo, ležeče ob glavni cesti, oddaljeno pol ure od postaje Poličane in 10 minut od neke trgovnice ter blizu obilo obiskovane romarske cerkve. V hiši je dobro obiskovana krčma s pravico za točenje vina, pivna in žganja, 2 obokani kleti, 2 obokana hleva, zraven tudi kovačnica, ki je oddana in velik hram za mešano trgovino. Zemlje je 12 oralov: njive, travnik in lep vinograd. 1707

Več pove posestnik Anton Čater, pošta Loče pri Poličanah.

HOTEL „ILIRIJA“

v Ljubljani.

Jutri, v sredo, dne 13. maja ob otvoritvi vrta

velik koncert

popolne

Ljubljanske Društvene godbe.

Zatetek ob 8. Vstop prost.

Ob neugodnem vremenu se vrši koncert v restavraciji.

Toči se izvrstno marčno, plenzsko in monakovsko pivo, garantirano pristna domača vina iz najboljših vinskih gor, štajerski rizling in zavran, istrski teran in refosko. — Vobče priznana dobra kuhinja.

Za obilen obisk se priporoča

Marija Novak

hotelirka.

1567—2

Posebni vlak

Ljubljana - Boh. Bistrica v nedeljo, 17. maja t. l.

Ohod iz Ljubljane (juž. kolodvor) ob 6. zjutraj. Prihod v Boh. Bistrico ob 9. uri 52 min. Odhod iz Bohinjske Bistrice ob 10. uri zvečer. Prihod v Ljubljano ob 12. uri 50 min. ponoči.

Vozne cene za tja in nazaj so:

	II. razred	III. razred
iz Ljubljane K 7.40	K 4.—	
" Škof. Loke " 5.80	" 3.20	
" Kranja " 5.20	" 2.80	
" Radovljice " 3.80	" 2.—	

Vozni listi se dobivajo:

v Ljublija 1: v lekarni TRNKOCZY in pri FR. GÄRTNERJU, tajniku dežel. zveze za tujski promet (Lloyd). V Škofji Loki: pri trgovcu gosp. R. THALERJU.

V Kranju: pri K. FLORIANU, knjigotrčarju.

V Radovljici: pri gosp. F. FÜRŠA-GERJU, trgovcu. 1711 1

V teh krajih se lahko dobe ob enem izkaznice za banket a 3 K.

FRANC JOŽEFOVA GRENKA VODA odlična naravno ODVAJAJOČE SREDSTVO

Klapec

vojaščine prost, samski in iz poštene družine dobi takoj službo h konjem, da bi vozil iz postaje in Trsta. 1710—1

Kaspar Kastelic

obč. glavar in trgovec v Materlji.

Spretni šivilje

se takoj sprejmejo v modnem salonu Šetince Bersin v Wollovih ulicah št. 5, II. nadstropje. 1701—1

Dva krepka

vajenca

za kovaško obrt

sprejme takoj Valentin Urbančič, kovaški mojster na Dolenjski cesti v Ljubljani. 1704—1

Lepa nova hiša

z gostilno in trgovino mešanega blaga na lepem prostoru tik državne ceste in v bližini žel. postaje Hrušica se iz proste roke cenó preda ali pa tudi cenó odda za več let v najem. Pojasnila daje lastnik Franc Peterlin, Hrušica, Jesenice, Gorenj.

Napredaj je več krasnih

oleandrov

rožnatega cveta.

Naslov pove uprav. „Slovenskega Naroda“. 1700—1

Citrarji

vozni red

je ravno kar izšel in stane lično vezan
komad 20 vin.
Dobiva se pri
Fr. Igliču, Mestni trg 11.

Stanovanje

na Starem trgu št. 9 v I. nadstr.
obstoječe iz 4 sob in pritlikin se
odda s 1. avgustom. 1694-2
Več se izve pri hišniku ravnatom.

Krasne BLUZE
največja izbira v svili in drugem
modnem blagu tudi po meri.
Vsakovrstna krila, perilo
in otročje obleke
priporoča po najnižjih cenah
M. KRISTOFIČ
por. Bučar
STARI TRG št. 28.

Kabinet

se odda pri boljši rodovini gospodu
ali gospodični, ako treba tudi s
hrano. 1627-3
Kje, pove uprav. „Slov. Naroda“.

Suhe gobe, pšenico, orehe, fižol in sploh deželne pridelke

kupuje proti takojšnji odpošiljavi
Anton Kočenc v Celju. 1636-3

Sprejme se takoj ali 1. junija notarski kandidat

najraje s prakso, v pisarno notarja
Jakoba Kogojca v Ložu. 1693-2
Ponudbe z navedbo prakse in
plače direktno.

Najboljši
in najmodernejši
KLOBUKI
vseh vrst v najboga-
tejši izbiri pogl. 1-20
in više
v Ljubljani pri
C. J. HAMANN
Klobuki se sprejemajo v popravilo.

Pristen dobri brinjevec

se dobi pri 309 10
L. ŠEBENIKU v Spod. Šiški.

Podpisana tkalnica pošilja
**1 kos 45 metrov
belega platna**

80 cm širokega, jako močnega za
20 kron.
Josip Martinek
tkalnica v TISU u Nového Města
nad Metují, Češko. 1634-3

Blagajne, varne
proti požaru in vlom, „Fox“
pisalni stroji, ameriško po-
hištvo za pisarnice ceneje nego
kjerkoli. — **Beške skladišče**
blagajna, delničarsko društvo
Zagreb, Illica 22. 3424-92

G. in kr. dvorni založnik Papežev dvorni založnik
lekarnar PICCOLI, Ljubljana
Dunajska cesta (lekarna pri angelu)
opetovano odlikovan, priporoča nastopne preiz-
kušene izdelke:
Salmijakove pastile — preizkušene — olajšujejo kri-
pavost in kašelj, razkrajajo sliz. 1 škatljica stane 20 vin., 11 škatljic 2 kroni.
„Antirrhemon“ najboljša, bolečino gasilca sredstvo proti trganju
in podobnim revmatičnim bolečinam. Ena stekle-
nica stane 1 krono.
Tinktura za želodec je želodec
težavljajočo, prebavno, in odprje telesa
pospešujoče sredstvo. 1 steklenica 2. vinarjev.
Železnato vino
vsebuje za slabokrvne in ner-
vne osebe, hude in sla-
sotne otroke lahko prebavljiv
železnat izdelek. Ena politraka
steklenica 2 kroni Poštni zavoj
s 3 steklenicami K 660 franko
zaboj in poštnina.

Št. 15 472.

1703-1

Razglas.

Ker je smrkvost pri konjih v letih 1907 in 1908 v političnih okrajih
Kranj, ljubljanska okolica, mesto Ljubljana, Kamnik in Radovljica opetovano
konstatovana, v zadnjem času pa tudi v političnih okrajih Postojna, Kočevje
in Logatec nastala, je o. kr. deželna vlada z razpisom z dne 29. aprila 1908
št. 9355 na podlagi določil zakona o odvracanju in zatiranju živinskih kužnih
bolezni uradni

pregled vseh konj in drugih kopitarjev

v ozemlju ljubljanskega mesta odredila.
V to svrhu pripeljati imajo vsi posestniki svoje konje odnosno osle
in mule na tukajšno mestno konjsko sejmišče in sicer:

- I. okraj: Šolski del v ponedeljek, dne 18. maja t. l. dopoldne
- II. „ Šentjakovski del od 10.—12 ure.
- III. „ Dvorski del isti dan pop. od 2.—4 ure.
- IV. „ Kolodvorski del v torek dne 19. maja t. l. dop. od 9.—12 ure.
- V. „ Barje, Dolenjska cesta, Hradeškega vas isti dan popoldne od
- VI. „ Vodmat 2.—4 ure

Kdor bi ne mogel pripeljati svojega konja, osla ali mulo k ogledu
na sejmišče, sme preiskavo tudi doma izvršiti dati le po živinozdravniku,
kateri mora takoj oddati tozadevno potrdilo mestnemu magistratu.

Mestni magistrat ljubljanski
dne 7. maja 1908.

Razne prevode cirkularjev, pisem in drugih tiskovin
oskrbi ceno v tej stroki izvečban
uradnik.
Naslov v upravnistvu „Slov
Naroda“
Iz nemščine v slovenščino

Razpis.

Za zgradbo:

- 1.) 2 kapnice in napajališča v Bojancih, občina Adlešiči s prora-
čunjenimi stroški K 16000;
 - 2.) kapnice na Kalu, občina Dol pri Litiiji s proračunjenimi
stroški K 7120;
 - 3.) rezervarja v Osojniku, občina Semič s proračun. stroški K 4000;
 - 4.) rezervarja v Dol. Zdihovem, občina Mozelj s proračunjenimi
stroški K 3300;
 - 5.) poprave vodnjaka v Suhi vasi, občina Mozelj s proračunjenimi
stroški K 1000;
 - 6.) vodovoda v Orehoviči, občina Št. Vid pri Vipavi s proračunjenimi
stroški K 1600;
 - 7.) vodovoda za Vrh, občina Stari trg pri Ložu s proračunjenimi
stroški K 16000;
 - 8.) kapnice v Zgornjem Zdihovem, občina Mozelj s proračunjenimi
stroški K 5300;
 - 9.) kapnice v Celjah, okraj Postojna s proračun. stroški K 3100;
- potrebna dela in dobave se bodo oddale potom 1712-1

javne ponudbene obravnave.

Pismene, za vsako posamezno vodno preskrbo posebne po-
nudbe, morajo obsegati vsa dotična dela, ter jih je z napovedbo popusta
ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna predložiti

do 5. junija t. l. ob dvanajstih opoldne

podpisnemu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, do-
poslati je zapečatene z nadpisom:

„Ponudba za prevzete zgradbe

- 1.) 2 kapnice in napajališča v Bojancih, občina Adlešiči, oziroma
- 2.) kapnice na Kalu, občina Dol pri Litiiji;
- 3.) rezervarja v Osojniku, občina Semič;
- 4.) rezervarja v Dol. Zdihovem, občina Mozelj;
- 5.) poprave vodnjaka v Suhi vasi, občina Mozelj;
- 6.) vodovoda v Orehoviči, občina Št. Vid pri Vipavi;
- 7.) vodovoda za Vrh, občina Stari trg pri Ložu;
- 8.) kapnice v Zgornjem Zdihovem, občina Mozelj;
- 9.) kapnice v Celjah, okraj Postojna;

Ponudbi mora biti dodana izrečna izjava, da pripozna ponudnik
stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno vkloni.

Razen tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini
ali pa v pupilarovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrečno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede
na višino ponudbene cene, ter izvršitev posameznih vod. preskrbujočih
naprav oddati skupno enemu ali pa posamezno raznim podizvajalcem, oziroma
če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno raspravo.

Načrti, proračuni in stavbni pogoji so na ogled v deželnem stavbnem
uradu v običajnih uradnih urah.

Deželni odbor kranjski v Ljubljani,
dne 10. maja 1908.

Vodovodi

kanalizacije, kopališke naprave

Projekti in izvršitev pri domači
specialni tvrdki
(tehn. zved. mnenja ob poveritvi
gradbe zastoni).

Pozor!

Podpisani sl. občinstvu vljudno naznanja, da ima
v zalogi (katera se lahko ogleda na pokopališkem
dvorišču pri Sv. Križu) veliko izbiri vsakovrstnih

nagrobni spomenikov.

Izdelujejo se spomeniki po želji sl. občinstva po
natančno in brezplačno izvršenih obrisih iz vsakovrstnih
marmorjev: granita, sijenita, kraškega, kristol-
skega in kararskega po najnižjih cenah.

Cene spomenikov ed 30 kron višje.

Z odličnim spoštovanjem

1708

MIHAEL FINŽGAR

kamnosečki mojster
v Ljubljani, pri novem pokopališču.

V najem se da takoj

Hotel ŠTEMARJE

v Škofji Loki.

Hotel je popolnoma prenovljen in opremljen z električno
razsvetljavo in vodovodom. V hotelu sta dve veliki gostilniški
sobi, salon, veranda in 12 sob za tučce. Pred hišo je velik,
lep senčnat vrt. Kopel v hiši. 1702-1

Natančnejše informacije in pogoje daje lastnik, Franc
Dolenc, lesni trgovec v Stari Loki pri Škofji Loki.

Štev. 5336

1617-3

Razpis.

Podpisani deželni odbor razpisuje nastopne

službe okrožnih zdravnikov

in sicer:

- 1.) na Bledu z letno plačo 1200 kron.
- 2.) v Grosupljem z letno plačo 1600 kron.
- 3.) na Trati z letno plačo 1600 kron.

Z vsako teh plač je združena aktivitetna doklada 200 kron.

Razen tega bo prejemal okrožni zdravnik v Grosupljem še od okrožno
zdravstvenega zastopa prispevek letnih 600 kron, dokler ne dobi železniško
zdravniške službe v Grosupljem.

Prosilci za eno teh služb naj pošljejo svoje prošnje podpisane
deželnemu odboru

do 1. junija t. l.

ter dokažejo svojo starost, upravičenost do izvrševanja zdravniške prakse,
avstrijsko državljanstvo, fizično sposobnost, neomadeževano življenje, dose-
danje službovanje ter znanje slovenskega in nemškega jezika.

Oziralo se bo le na take prosilce, ki so najmanj dva leti že službovali
v kaki bolnišnici.

Od deželnega odbora kranjskega v Ljubljani,
dne 4. maja 1908.

Oes. kr. avstrijske

državne železnice.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. oktobra 1907. leta.

Odhod iz Ljubljane (juž. žel.):

7:05 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice,
Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica, d. ž., Trst,
c. kr. drž. žel., Beljak čez Podrožčico, Ce-
lovce, Prago.

7:07 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Gro-
suplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
8:05 predpoldne. Osebn. vlak v smeri:
Jesenice, Beljak, (čez Podrožčico) Celovec,
Prago.

1:40 predpoldne. Osebn. vlak v smeri:
Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica
drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Pod-
rožčico) Celovec.

2:45 predpoldne. Osebn. vlak v smeri:
Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica
drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Pod-
rožčico) Celovec, Prago.

7:10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje,
Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
7:35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Jesenice,
Trbiž, Beljak, (čez Podrožčico) Celovec,
Prago.

10:40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Je-
senice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž.
žel., Trst drž. žel., Beljak juž. žel., (čez
Podrožčico).

Odhod iz Ljubljane drž. kolodvor:
7:25 zjutraj. Osebn. vlak v Kamnik.
7:05 predpoldne. Osebn. vlak v Kamnik.
7:10 zvečer. Osebn. vlak v Kamnik.
10:50 ponoči. Osebn. vlak v Kamnik. (Samo
ob nedeljah in praznikih v oktobru.)

G. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

Dohod v Ljubljano (juž. žel.):

6:58 zjutraj. Osebn. vlak iz Beljaka juž.
žel., Trbiža, Jesenic, Gorice, Trsta.

8:34 zjutraj. Osebn. vlak iz Kočevja, Straža-
Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.

11:15 predpoldne. Osebn. vlak iz Prage,
Celovca, Beljaka juž. žel., čez Podrožčico
in Trbiž, Gorice drž. žel., Jesenic.

2:32 predpoldne. Osebn. vlak iz Kočevja,
Straža-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.

4:36 predpoldne. Osebn. vlak iz Beljaka
juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez
Podrožčico) Gorice drž. žel., Trsta drž.
žel., Jesenic.

6:50 zvečer. Osebn. vlak iz Prage, Celovca,
Beljaka (čez Podrožčico) Jesenic.

8:37 zvečer. Osebn. vlak iz Kočevja, Straža-
Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.

8:45 zvečer. Osebn. vlak iz Beljaka juž.
žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Pod-
rožčico) Trsta drž. žel., Gorice drž. žel.,
Jesenice.

11:50 ponoči. Osebn. vlak iz Trbiža, Ce-
lovca, Beljaka (čez Podrožčico) Trsta
drž. žel., Gorice drž. žel., Jesenic.

Dohod v Ljubljano drž. kolodvor:

6:45 zjutraj. Osebn. vlak iz Kamnika.
10:59 predpoldne. Osebn. vlak iz Kamnika.
6:10 zvečer. Osebn. vlak iz Kamnika.
9:59 ponoči. Osebn. vlak iz Kamnika. (Samo
ob nedeljah in praznikih meseca oktobra.)

(Odhodi in dohodi so naznačeni v srednje-
evropskem času.)

Inženir - hidrotekt

3664-56

Konrad Lachnik, Ljubljana

Beethovenove ulice št. 4.

Brzljavi: Lachnik-Ljubljana.

Prodaja mešč. budejeviškega piva.

Usojam si gosp. gostilničarjem in p. n. slav. občinstvu vljudo naznanjati, da sem izstopil kot vodja zaloge pivovarne Güss v Ljubljani, in napravil zalogo v lastni reki meščanskega budejeviškega piva, v Šiški, izvan zveze, zategadelj mi je mogoče vsakemu postreči.

Zahvaljujoč se slavnemu občinstvu za dosedanje naklonjenost, zagotavljam točno in solidno postrežbo.

Velespoštovanjem

Leopold Tomažič.

1668-2

Moderna svila za bluže

in nakit, baržuni, pliši, čipkasto blago, čipke, vložki, svilene vezanine, pajčolani, čipkasti ovratniki, modni trakovi.

Novosti vedno v največji izbiri pri
P. Magdič, Ljubljana, Prešernove ul. 7.

1128-7

Raynateljstvo Grand hotela „Triglav“ v Bohinjski Bistrici

si usoja častitemu občinstvu vljudo naznaniti, da se podjetje

1062-3

otvori v nedeljo, 17. maja 1908.

Navedeni hotel bode vodil znan skušen strokovnjak, katerega dosedanje delovanje jamči v vsakem oziru za solidnost.

Skrivnost lepote!

Skrivnost lepote!

Puder in creme za obraz

„Germandrée“

Idealno lep vonj, se dobro drži in malo pozna, daje koži zdravje in lepoto.

Samo v izvirnih zavojih v boljših trgovinah.

Mignot-Boucher, parfumer
19 Rue Vivienne, Pariz.

1185-6

858 19

Velika Priznana najboljša
zaloga oblek za gospode in dečke.
delavnica za izdelovanje oblek po meri.
Stalne, na vsakem predmetu označene cene.
Velika zaloga domačega in pristno angleškega blaga.

A. KUNC

Ljubljana, Dvorski trg šte. 3.

V Spodnji Šiški pri Ljubljani se odda s 1. avgustom 1908 velik pripraven prostor za

skladišče ali klet

Pojasnila daje upravništvo „Slovenskega Naroda“.

1628-3

Kdor želi

posestvo

z dobrimi dohodki, z neovzidano hišo in gospodarskim poslopjem kupiti, ima sedaj najugodnejši čas, kakovost in vrednost posestva pregledati in preveriti. Posedstvo je oddaljeno 1 $\frac{1}{2}$ km od trga Konjice na Štajerskem in je v lepem kraju ter meri približno 10 oralov.

1680 2

Za pojasnila se je zgledati v trgu Konjice h. št. 95, v pisarni posojilnice.

**Kavarna
MERKUR**

vsako sredo, soboto in nedeljo
uso noč odprta.

Proda se tudi

biljard

Jako pripraven za na deželo.
Viktor Izlakar.

Zmožna tržaška trgovca za likerje, rum, vermut, veleizvoz vina išče spretnega, uvedenega

zastopnika za Kranjsko.

Ponudbe na upravništvo „Slov. Naroda“ pod „C. P. 100“.

1686 2

Pohištvo

novi, lepo in moderno, se po ceni
proda.

1670-2

Kje, pove uprav. „Slov. Naroda“.

Tri

krojaške pomočnike

za veliko in majhno delo sprejme
tako **Vincencij Soršak**,
Spod. Šiška 95.

1673-2

Proda se pritlična s podstrešjem, v kateri je 8 stanovanj, prostori za prodajalno in mesarijo ter štiri kleti. — Prodajo se tudi gospodarska poslopja ter zraven spadajoči vrt.
Več se izve pri lastniku **Josipu Trkanu**, Novi Vodmat šte. 111.

1674-2

Prodaja iz konkurzne mase.

Iz konkurzne mase **Franca Küssel**, trgovca v Rudolfovem, se prodaja na ponudbo ali oferte:

a) zalega manufakturnega blaga, sodno cenjenega na K 12.089-84

b) štacunska oprava in en voz, sodno cenjeno na . . . K 193-60

Podpisani upravnik konkurzne mase sprejema pismene ponudbe, katerim mora biti priložen 10% vadij

do 20. maja 1908.

Ponudniki so vezani na svoje ponudbe. Upniški odbor pa si pridržuje pravico, ponudbe, ki mu ne ugajajo, odkloniti.

Ponudbe pod sodno cenilno vrednostjo bi se ne mogle vpoštevati. Ponudniki, katerih ponudba se je sprejela, imajo takoj, ko jih obvesti upravnik konkurzne mase o sprejemu njih ofertov, celo kupnino plačati na roke podpisanega upravnika konkurzne mase in se jim kupljeni predmeti takoj izročijo iz prodajalnice.

Za kakovost in količino predmetov, ki se imajo prodati ter za popolnost in resničnost inventurnega zapisnika ne prevzame konkurzna masa nikakega jamstva.

Inventurni zapisnik je na vpogled pri okrožni sodnji v Rudolfovem in pri podpisanem upravniku konkurzne mase, pri katerem naj se oglasi, kdor si hoče zalogo ogledati.

Rudolfovo, dne 7. maja 1908.

1688-2

Dr. Schegula, odvetnik v Rudolfovem, upravnik konkurzne mase.

Pozor p. n. gg. gostilničarji in zasebniki!

Vinska trgovina

ALOJZIJA ZAJCA

v Spodnji Šiški pri Ljubljani.

ima v zalogi najboljša in jamčeno pristna vina iz najslav. vinskih goric kakor: dolenski cvček iz Gadove peči in iz Drenove, bizeljec, sromelčan, in druga štajerska, hrvaška, istrska in goriška vina.

1537-6

Cene zmerne! Postrežba solidna in točna! Vzorec na razpolago!

Moška obleka od 4 gld. naprej.
Deška obleka od 2 „ „
Otroška obleka od 1 „ „

„Angleško skladišče oblek“

O. BERNATOVIČ

v Ljubljani, Mestni trg šte. 5.

Na najvišji ukaz Njegovega c. in kr. apost. Veličanstva

XXVI. c. kr. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija, edina v Austriji zak. dovoljena, obsega

18.390 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 513.580 K.

Glavni do- **200.000 kron** v gotovini.
bitek znaša

Srečkanje bo nepreklicno 14. maja 1908.
Ena srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju III., Vordere Zollamtstrasse 7, v loterijah, trafikah, pri davčnih, poštnih, brzojavnih in železniških uradih, v menjalnicah I. t. d. Igralni načrti za odjemalce srečk zastonj. — Srečke se dostavljajo poštne prosto.

C. kr. loterijsko-dohodninsko ravnateljstvo.

Oddelek za državne loterije.

1142-10

**? Oddajo se za takoj ali pozneje
lepi lokali**
za odvetniške ali ali trgovinske pisarne. Nadalje
lepa stanovanja,
veliki prostori

v zaprtem dvorišču in na prostem; posebno pripravno za železnino in skladišča. Istotam je napredaj več

stavbnih parcel.

Poisve se pri vratarju v hotelu pri „Mallou“

1616-3

60-80 litrov

svežega mleka

kupi vsak dan

1682 2

Jakob Zalaznik

Ljubljana, Stari trg št. 19.

Trgovsko-obrtna zadruga v Ljubljani

registрована zadruga z omejenim jamstvom.

Zadružni prostori: Sodnijske ulice šte. 3, v hiši dr. Pirca:

Sprejema: vloge na knjižice ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga po 4 $\frac{1}{2}$ %; rentni davek plača banka sama.

Sprejema: vloge na tekoči račun; na zahtevo dobi stranka čekovno knjižico.

Daje posojila: proti menici oziroma zadolžnici, na vrednostne papirje, na zadružne deleže, na blago, na knjižne terjatve, na hipoteke.

Dovoljuje posojila proti mesečnemu, oziroma četrtletnemu odplačevanju pod zelo ugodnimi pogoji.

Uradne ure vsak dan dopoldan od 9. do 12. ure, popoldan od 3. do 5. ure.

Eskomptira trgovske menice.

Preskrbuje vnovčenje menic, nakaznic, dokumentov itd. na vsa tu- in inozemska tržišča.

Izdaja nakaznice.

1606-3

Vsa pojasnila se dobijo bodisi ustmeno ali pismeno v zadružni pisarni.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Rez. fondi: 38.242.074-78 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 91.936.993-72 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države

z vseskozi slovensko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje:

Generalni zastop v Ljubljani, čigar pisarne so v lastni bančni hiši v Gosposkih ulicah šte. 12.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživlje in smrt z manjšajočimi se vplačili.

Vsak član ma po preteku petih let pravico do dividende.

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljše sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnkoristne namene.